

Till statsrådet och chefen för Näringsdepartementet

Regeringen beslöt vid regeringssammanträde den 27 januari 2000 att tillsätta en utredning om infrastrukturprogram för bredbandskommunikation (dir. 2000:04, se bilaga 1). Utredningen skulle göra ett förslag till nationellt infrastrukturprogram, prioritera mellan vilka orter det bör finnas ledningsförbindelser som inte bedöms komma till stånd på kommersiella grunder m.m.

Till särskild utredare utsågs kommunalrådet Peter Roslund. I sekretariatet ingår Per Eriksson (huvudsekreterare), Anna Gillholm och Peter Dahlström. Till experter förordnades Arne Granholm, Lena Hägglöf och Hans Öjemark, samtliga vid Näringsdepartementet. Utredningen har valt namnet Bredbandsutredningen.

Propositionen *Ett informationssamhälle för alla* (1999/2000:86) aviserade tilläggsdirektiv till den särskilde utredaren. Utredning skulle ske dels av hur ett stöd till kommunerna för att stimulera uppbyggandet av lokala nät och accessnät borde utformas, dels om förslag till fördelning inom en ram på 3,2 miljarder kronor av kommunstödet och en skattelättnad för abonnenters bredbandsanslutning (bilaga 1). Tilläggsdirektiven beslutades den 11 maj 2000. Deluppdraget skulle redovisas senast den 15 juni 2000.

Jag överlämnar delbetänkandet SOU 2000:68 "Kommunstöd till lokal IT-infrastruktur" och har härmed fullgjort uppdraget i tilläggsdirektivet.

Stockholm den 15 juni 2000

Peter Roslund

/Per Eriksson

Innehåll

Sammanfattning	7
Författningsförslag	13
1 Uppdraget	19
2 Vem behöver stödet?	23
2.1 Kommunernas befolkningstäthet.....	23
2.2 Alternativa utgångspunkter för kriterier	27
2.3 Näthierarkin	31
3 Kriterier för stödet	33
3.1 Kriterier som avser kommunen.....	33
3.2 Krav på projekten	40
3.3 Villkor som gäller näten i funktion.....	46
4 Former för utbetalning m.m.	49
4.1 Former för utbetalning	49
4.2 Övriga villkor	54
5 Överväganden om fördelning mellan stödformerna	57
6 Kort sammanfattning av förslagen	59
7 Finansiering samt ekonomiska och andra konsekvenser	61
7.1 Statsfinansiella konsekvenser	61
7.2 Konsekvenser för kommunernas ekonomi	62
7.3 Regionalpolitiska konsekvenser	62
7.4 Jämställdhetsaspekter.....	63
8 Författningskommentar	65
Bilaga 1 Kommittédirektiv	67
Bilaga 2 Tabeller	79
Bilaga 3 Nätbegrepp	93

Sammanfattning

Betänkandets innehåll

Befolkningstäthet, dvs. antalet invånare per ytenhet, är den centrala variabeln för att bedöma marknadsförutsättningarna för byggandet av IT-infrastruktur. Tätheten utanför orter med minst 3 000 invånare (landsbygden) har, bl.a. i IT-infrastrukturutredningen (SOU 1999:85) och där efter i IT-propositionen (prop. 1999/2000:86) bedömts vara för låg för att man skall kunna räkna med att marknaden helt och hållet själv kan finansiera en önskvärd utbyggnad av nät med hög överföringskapacitet. Begreppet ort utgår från den statistiska definitionen, som innebär att alla invånare som bor med en viss täthet räknas till orten. Det har varit en central uppgift för mig att ta reda på hur ett statligt stöd skall utformas för att nå även de glesaste områdena inom kommunerna.

De kommunala skillnaderna har belysts i utredningen och det framgår att de glesare befolkade kommunerna också har den största ytan och därmed de största avstånden att överbrygga i samband med investeringar i ledning av olika slag. Jag förordar därför en beräkningsmodell som tar hänsyn dels till antalet invånare på landsbygden, eftersom kostnaderna för infrastrukturen påverkas av antalet anslutningar, dels till kommunens yta, eftersom kostnaderna också påverkas av avstånden. Utredningen har utifrån statistiska underlag studerat olika utgångspunkter för stödgivning. Detta beskrivs i kapitel 2.

Att enbart ta hänsyn till tätheten i kommunen som helhet räcker dock inte för att bedöma infrastrukturkostnaderna. Två kommuner med samma befolkningstäthet kan ha helt olika Ortsstrukturer och olika fördelning av befolkningen mellan orter och glesbygd, vilket kan vara avgörande för infrastrukturkostnaderna. Till detta kommer att tätheten varierar kraftigt, mellan den tätaste landsbygden på Lidingö och Öckerö med över 100 personer per kvadratkilometer å ena sidan, och den glesaste landsbygden i Kiruna och Jokkmokk med omkring 0,1 person per kvadratkilometer å den andra sidan, dvs. en faktor på mer än 1 000. Det är därför nödvändigt att komplettera den schematiska beräkningsmodellen med en prövning av projekt.

I kapitel 3 anges de krav som bör ställas på IT-infrastrukturprojekt inom kommunerna för att berättiga till stöd. Det är alltså inte självklart

att en kommun får ut det maximala stödbeloppet. I detta kapitel görs också en genomgång av förenlighet med den kommunala likställighetsprincipen, något om den kommunala kompetensen, regler om statsstöd samt hur det tekniska underlaget för stöd bör se ut.

Enligt direktiven skulle stödet belasta statsbudgetens inkomstsida och utgå i form av reduktion av kommunernas skatteinbetalningar. För att utreda stödformerna har en genomgång av lagstiftning som rör sådana stödformer gjorts och beskrivits i kapitel 4.

Överväganden om fördelning mellan stödformerna beskrivs i kapitel 5.

Förslagen

Bredbandsutredningens uppgifter enligt tilläggsdirektiv från den 11 maj 2000 har varit

- att ge förslag till ett stöd till kommunerna för att underlätta abonnentanslutning till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet i glest bebyggda områden och
- att lämna förslag på hur den av regeringen föreslagna ekonomiska ramen om 3 200 miljoner kronor för stöd till bredbandsanslutning skall fördelas mellan stöd till kommunerna och skattelättnad för fysiska och juridiska personer för att på bästa sätt uppfylla regeringens intentioner.

Nedan lämnas en sammanfattning över de förslag som jag lämnar avseende de två tilläggsuppgifterna.

Stödform

- En lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommunerna för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet.
- En förordning om stöd till kommunerna för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet.

Kriterier

- Ett kommunstöd som framförallt skall stödja tillkomsten av nät nära abonnenterna bör använda kriterier som ger uttryck för abonnenternas spridning. Detta talar för areal- och befolkningskriterier. Ett kriterium som i lika grad lägger vikt vid areal- respektive befolkningskriteriet förordas.
- Fördelningen till kommuner sker dels inom en ekonomisk maximiram som bestämts utifrån ovanstående kriterier, dels utifrån en prövning av projekt.
- Det skall vara fråga om nya förbindelser. I detta ligger att det skall vara fråga om nya ledningar för tele- och datakommunikation vid fast förbindelse eller nya radioförbindelser.
- Anslutningen skall vara dimensionerad för att huvudsakligen kunna bära multimediatjänster med god kvalitet. Med multimedia avses här datorbaserade presentationer som kombinerar två eller flera typer av medier (ljud, bild eller text), där användaren interaktivt kan påverka presentationerna. Bedömningar av enskilda fall måste ske efter beräkningar av vad som rimligen kan krävas i det enskilda fallet. I glesbygd bör radiolösningar med lägre överföringskapacitet godtas om det inte är ekonomiskt rimligt att anlägga annan förbindelse.
- Kommunen bör tillförsäkra sig att nätet är öppet. Det bör utformas så att stöd endast utgår där nätinnehavaren åtar sig att tillhandahålla oförädlad nätkapacitet till andra så långt det finns tillgänglig ledig ledning. Kommunen kan även som villkor för att upplåta mark ställa sådana villkor.
- Kommunerna kan för att få stöd genom avtal i samband med upphandlingen se till att nätinnehavaren tillhandahåller oförädlad nätkapacitet på villkor som är rimliga med beaktande av det stöd som har utgått för att anlägga telenätet. Kommunen kan även som villkor för att upplåta mark ställa sådana villkor.
- Stödet skall inte avse fastighetsområdes eller fastighetsnät. Detta bör uttryckas så att stödet inte får avse den del av nätet som är beläget närmast abonnenten på enskild mark och där nätet enbart betjänar de abonnenter som finns på fastigheten.
- Ett villkor för stöd är att kommunen upprättat ett IT-infrastrukturprogram.

Organisation

Jag föreslår att organisationen skall utformas så att stödet beviljas av länsstyrelsen eller det regionala självstyrelseorganet i det län där kommunen är belägen. Ansökan om stöd skall innehålla en redogörelse för de åtgärder som skall vidtas. Projektet skall beskrivas. Kommunen skall också förbinda sig att använda bidraget för de ändamål som länsstyrelsen har godkänt. Detta skall framgå tydligt av ansökan. Länsstyrelserna skall sedan följa upp att projekten genomförs och att avtalen med nätinnehavarna innehåller de villkor som kommunen skall uppställa och även i övrigt tillse att kommunerna följer villkoren för stödet. En bestämmelse bör därför finnas om att länsstyrelsen genom uppföljning skall tillse att utgivna stöd används för godkända ändamål.

Det bör framhållas att det framlagda förslaget bygger på frivilliga åtaganden från kommunernas sida. Samtidigt avses det statliga stödet enligt IT-propositionen (prop. 1999/2000:86) täcka bara en mindre del av utgiften. Jag föreslår att detta innebär att en tredjedel av kommunens projektkostnader kan erhållas i stöd (högst upp till kommunens maximigräns).

På samma sätt som i fallet med kreditering av anställningsstöd på skattekonto där AMS fattar beslut om stöd till arbetsgivare och översänder en datafil till Riksskatteverket som, utan eget beslut, krediterar arbetsgivaren skulle länsstyrelsen eller det regionala självstyrelseorganet fatta beslut om stödet till en kommun, varefter Riksskatteverket verkställer krediteringen.

Krediteringen av skattekontot innebär en minskning av statens inkomster och skall redovisas som sådan av skattemyndigheterna eller Riksskatteverket. Eftersom avsikten är att redovisningen gentemot riksdagen skall vara öppen och att strävan har varit att ge en tydligare bild av statens åtaganden och att underlätta förståelsen av statsbudgeten skulle en möjlig lösning kunna vara en bruttoredovisning på inkomsttitlar.

Fördelning av ekonomisk ram

Jag bedömer att huvuddelen av kommunstödet bör förbrukas under de första två åren. För att stimulera fram detta kan man lägga in en beslutspunkt som innebär att beviljat stöd måste vara ianspråktaget i ett i huvudsak genomfört projekt senast den 1 november 2002. De medel som därmed inte förbrukats av kommunen kan gå till en regionpott, som förvaltas av respektive länsstyrelse eller regionalt självstyrelseorgan enligt vad regeringen förordnar om senare.

Den totala ramen för de båda stöden, kommunstödet respektive skattereduktionen för abonnenter, har i proposition 1999/2000:86 bedömts bli 3,2 miljarder kronor för perioden 2001–2004. Det är ännu mycket svårt att bedöma hur mycket resurser som kommer att tas i anspråk särskilt av skattereduktionen för abonnenter.

Jag föreslår att vardera stödet inledningsvis beräknas till 1,2 miljarder.

Jag föreslår vidare att en avstämning görs vid utgången av år 2002 av hur de båda stödernas förbrukning har utvecklats och en bedömning av hur de bör utvecklas under den återstående tiden. Den delen av ramen som inte in-tecknats under de första två åren, dvs. $3,2 - 1,2 - 1,2 = 0,8$, bör kunna fördelas mellan de två stödformerna omkring årsskiftet 2002/2003. Även kriterierna kan då behöva omprövas.

Författningsförslag

Förslag till

Lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommunerna för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet

Häri genom föreskrivs följande.

1 § Stöd till kommuner för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet som har beslutats av länsstyrelse eller regionalt självstyrelseorgan enligt lagen (1996:1414) om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning och som avser stödberättigade åtgärder som har utförts under perioden 1 juli 2000 - 31 december 2004 får tillgodoföras kommuner genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för kommunen enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

2 § Vid beviljande av stöd enligt denna lag skall iakttas att det sammanlagda stödet enligt denna lag och den totala skattereduktion som medges enligt lagen (...-.) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation inte är avsett att överstiga 3,2 miljarder kr.

3 § Regeringen meddelar närmare föreskrifter om det stöd som skall krediteras skattekontot.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2. Lagen avser stödberättigade åtgärder som utförts under perioden 1 juli 2000 - 31 december 2004.

Förslag till

Förordning om stöd till kommunerna för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet.

Regeringen föreskriver följande.

1 § Stöd lämnas till kommun, dock inte landstingskommun, för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet för att möjliggöra sådan anslutning för tele- och datakommunikation som är dimensionerad att kunna överföra multimediatjänster med god kvalitet till bostadsfastighet, varmed även avses fritidsbostad, eller fast driftställe i områden där sådan anslutning i annat fall kan antas bli avsevärt dyrare för abonnenten än i normala fall och som bör prioriteras av regional- och näringspolitiska skäl och som inte bedöms komma till stånd under de närmaste fem åren på kommersiell grund.

2 § Stödet får inte avse den del av nätet som är beläget närmast abonnenten på enskild mark och där nätet enbart betjänar de abonnenter som finns på fastigheten.

3 § Stödet får inte avse åtgärder för att anlägga sådana ortssammanbindande nät som dels prioriteras av regional- och näringspolitiska skäl, dels under de närmaste fem åren inte bedöms komma till stånd på kommersiell grund och för vilka stöd utgår i särskild ordning. Undantag från denna regel får dock göras om det finns särskilda skäl.

4 § Kommunen skall så långt det är möjligt tillse att enskilda och myndigheter tillförsäkras tillgång till lokala allmänt tillgängliga telenät för vilka stöd utgår enligt 1 § genom upphandling. Kan det inte ske genom upphandling får kommunen anlägga nätet. Stöd får endast användas för att anlägga sådana allmänt tillgängliga telenät där nätinnehavaren åtar sig att tillhandahålla nätkapacitet till den som efterfrågar det. Kommunen skall tillse att nätkapaciteten tillhandahålls på villkor som är rimliga med beaktande av det stöd som har utgått för att anlägga telenätet.

5 § Stöd lämnas med en tredjedel av kostnaderna för projektet. I det stödberättigande underlaget får ingå kostnader för material, arbete, maskinhyra och liknande kostnader som är nödvändiga för att anlägga nätet. Kostnader för utnyttjande av mark får däremot inte ingå i underlaget. Om kommunen tillämpar upphandlingsförfarande för att tillse att nätet anläggs av och för någon annan får underlaget dock inte överstiga kommunens kostnader enligt upphandlingen.

6 § En förutsättning för att bevilja stöd är att kommunen har upprättat ett IT-infrastrukturprogram som har godkänts av länsstyrelsen eller ett regionalt självstyrelseorgan enligt lagen (1996:1414) om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning. Det projekt som ansökan om stöd avser skall omfattas av IT-infrastrukturprogrammet. Av IT-infrastrukturprogrammet skall framgå skälen till att projektet prioriteras av kommunen samt samband med andra projekt i kommunen och övrig nätutbyggnad. Av ansökan skall vidare framgå på vilket sätt det kommunala IT-infrastrukturprogrammet ansluter sig till det nationella strukturprogrammet samt att samordning i tillämpliga fall har skett med angränsande kommuner.

Vid prövning av om stöd skall beviljas för ett projekt skall beaktas att tillgängligheten för sådan anslutning som avses i 1 § för kommunmedlemmar utanför tätort om minst 3 000 invånare fördelas så jämnt som möjligt oavsett kommun. I beskrivningen av projektet skall anges hur stor andel av kommunmedlemmarna för vilka anslutning enligt 1 § skall möjliggöras som genom projektet skall erhålla sådan möjlighet. Av ansökan skall också framgå hur stor andel av berörda kommunmedlemmar utanför tätorter med minst 3 000 invånare som redan har sådan möjlighet till anslutning.

7 § Vid prövning av ansökan skall beaktas om utbyggnad av nätet är påkallat av regional- eller näringspolitiska skäl.

8 § Stödet beviljas av länsstyrelsen i det län där kommunen är belägen. Därvid gäller att länsstyrelsen först skall pröva om ett visst projekt är av sådan art att stöd kan ges till projektet (förhandsbesked). Kan stöd endast utgå till en del av projektet skall det framgå av förhandsbeskedet. Om ansökan om stöd görs inom ett år från den dag då förhandsbeskedet meddelades och de förhållanden som låg till grund för beskedet inte har ändrats är förhandsbeskedet bindande för frågan om projektet är av sådan art att stöd kan lämnas till det.

Beslut om stödets storlek skall meddelas sedan kostnaden för projektet kan fastställas.

Länsstyrelsen skall lämna uppgift om det belopp som får krediteras enligt 10 § till skattemyndigheten dels när beslut om stödets storlek har meddelats dels när kommunen har underrättat länsstyrelsen om att projektet är färdigställt och lämnat slutredovisning för projektet.

9 § I lagen (1996:1414) om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning finns bestämmelser om att ett regionalt självstyrelseorgan skall besluta om användningen av regionalpolitiska och andra utvecklingsmedel i vissa särskilt angivna län. I län med regionalt självsty-

relseorgan skall vad som sägs om länsstyrelsen i 8 §, 10-13 §§ och 17 § i stället gälla det regionala självstyrelseorganet.

10 § Stöd som beviljats av länsstyrelse får tillgodoföras kommunen genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för kommunen enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483). Därvid gäller att hälften av beviljat belopp får krediteras när beslut om stödets storlek har fattats och resterande del när kommunen underrättat länsstyrelsen om att projektet är färdigställt och lämnat slutredovisning för projektet.

11 § Ansökningshandlingarna skall innehålla en beskrivning av det projekt som ansökan avser. Kommunen skall också förbinda sig att använda stödet för de ändamål som länsstyrelsen har godkänt.

12 § Ansökan om stöd skall avse åtgärder som utförs under tiden 1 juli 2000 - 31 december 2004. Beviljat stöd utgår i en första etapp så länge utrymme för kreditering finns upp till 1,2 miljarder kr och skall vara anspråktaget genom ett i huvudsak genomfört projekt senast den 1 november 2002. Ett beslut om att bevilja stöd upphör i annat fall att gälla. För vid denna tidpunkt pågående projekt för vilka stöd har beviljats skall redovisning av projektets genomförande fram till tidpunkten lämnas senast den 1 februari 2003. Om det finns särskilda skäl, får länsstyrelsen medge förlängning av de i detta stycke angivna tidsfristerna.

13 § Hur utrymmet för kreditering skall fördelas mellan länsstyrelserna framgår av bilaga 1.¹ Länsstyrelsen skall fördela utrymmet för kreditering mellan kommunerna med beaktande av de olika förutsättningarna för kommunerna. Den beräkning av skälig fördelning av utrymmet för kreditering mellan kommunerna som framgår av bilaga 2 skall ligga till grund för det högsta belopp som totalt får beviljas varje kommun av anslagna medel. Beloppen enligt bilaga 2² kan frångås om särskilda skäl föreligger.

Efter att utfallet av den första etappen är känt beviljas stöd av ytterligare utrymme för kreditering efter vad regeringen senare förordnar.

14 § Länsstyrelsen skall utöva tillsyn över att beviljade stöd utnyttjas för avsett ändamål och i överensstämmelse med föreskrivna villkor. Myndigheten skall också svara för uppföljningen av ärendet.

15 § Länsstyrelsen skall besluta om återkrav av beviljat stöd helt eller delvis, om den kommun som sökt eller tillgodogjorts stödet genom orik-

¹ Den föreslagna fördelningen mellan länen framgår t.v. av bilaga 2, tabell 1 i detta betänkande.

² Den föreslagna fördelningen mellan kommunerna framgår t.v. av bilaga 2, tabell 1 i detta betänkande.

tiga uppgifter eller på annat sätt orsakat att bidrag har lämnats felaktigt eller med för högt belopp. Länsstyrelsen får helt eller delvis återkräva beviljat stöd om kommunen dröjt med genomförandet av projektet så att stödet upphört att gälla enligt 12 §.

16 § Länsstyrelsen skall vid domstolar och andra myndigheter bevaka statens rätt mot stödmottagaren. Länsstyrelsen får därvid efterskänka statens rätt.

17 § Länsstyrelsens beslut i ärenden om stöd enligt denna förordning får inte överklagas.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. Förordningen avser stödberättigade åtgärder som utförts under perioden 1 juli 2000 - 31 december 2004.

1 Uppdraget

I propositionen *Ett informationssamhälle för alla* (prop.1999/2000:86) formulerade regeringen följande mål om tillgängligheten i informations-samhället:

Hushåll och företag i alla delar av Sverige bör inom de närmaste åren få tillgång till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet. Detta skall i första hand ske i marknadens regi. Staten har dock ett övergripande ansvar att se till att IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet finns tillgänglig i hela landet. Konkurrens, låga priser och en snabb utveckling främjas av att ett stort antal operatörer och IT-företag har möjlighet att utnyttja näten. Konkurrensneutralitet och mångfald på näten skall främjas genom statliga insatser och regler. Den teknik som skulle kunna överbrygga avstånden i landet får inte på grund av stora skillnader i tillgänglighet, taxor och kapacitet bli ytterligare en klyfta mellan storstad och glesbygd. Ett nationellt infrastrukturprogram bör upprättas.

IT-propositionen nämnde även skapandet av ett kommersiellt stomnät som skulle nå alla Sveriges kommunhuvudorter och till vilket alla tjänsteoperatörer som önskar skall kunna få tillgång till låga och så långt möjligt avståndsoberoende priser. Därmed skulle möjlighet finnas att ansluta ett allmänt tillgängligt nät i kommunen, via knutpunkter i kommunhuvudorten, till det nationella stomnätet.

Vidare beskrevs tre stödformer:

1. Ett statligt stöd för de regionala ledningsförbindelser som dels prioriteras av regional- och näringspolitiska skäl, dels under de närmaste fem åren inte bedöms komma till stånd på helt kommersiella grunder.
2. Skattelättnad till abonnenter för att stimulera anslutning till nät med hög överföringskapacitet i glest befolkade delar av landet där anslutningskostnaderna förväntas bli höga.
3. Ett statligt stöd till kommuner för att i glest bebyggda områden ge anslutning till fastigheter där sådan i annat fall skulle bli avsevärt dyrare än i normala fall. Stödet borde prövas utifrån bl.a. regional- och näringspolitiska grunder och borde täcka endast en mindre del av utgiften för anslutningen.

För att förverkliga dessa intentioner har regeringen den 11 maj 2000 beslutat om tilläggsdirektiv (dir. 2000:44, se bilaga 1) till utredningen

om Infrastrukturprogram för bredbandskommunikation, (dir. 2000:04, se bilaga 1) innebärande ytterligare två deluppdrag:

- Det ena innebär att utreda formerna för ett stöd till kommuner i syfte att underlätta byggandet av ett accessnät med hög överföringskapacitet. Stödet bör avse anslutning fram till fastigheter där sådan skulle bli avsevärt dyrare för abonnenten än i normala fall. Enligt regeringen bör stödet prövas utifrån bl.a. regional- och näringspolitiska grunder och bör täcka endast en mindre del av utgiften för anslutningen.
- Det andra tilläggsuppdraget är att utreda och ge förslag på fördelningen av en total ram på 3,2 miljarder kronor på två stödformer, varav det ena är det ovannämnda stödet till kommunerna, det andra är en skattelättnad för fysiska och juridiska personer för bredbandsanslutning. Det sistnämnda stödet utreds inom Regeringskansliet.

Eftersom förslag inom de båda tilläggsuppdragen delvis kommer att bygga på samma underlag presenteras underlaget till en början gemensamt för de båda.

De totala kostnaderna för byggandet av en IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet på landsbygden beräknades av IT-infrastrukturutredningen (SOU 1999:85) till omkring 40 miljarder kronor. Eftersom den ekonomiska ramen för det föreslagna kommunstödet är så begränsad, har en betydande del av mina utredningsinsatser ägnats åt att konstruera så tydliga och rimliga prioriteringsregler som möjligt.

Terminologi

Som framgår av bilaga 3 har utredningen valt en terminologi som tydligt skall klargöra gränserna mellan de olika delarna av nätsystemet. Det som i tilläggsdirektiven kallas lokal- och accessnät kallas därför i denna rapport för Orts- och områdesnät. Observera att dessa nät kan vara såväl ledningsbundna som trådlösa nät, t.ex. radiolösningar. Ortsnätet är ett spridningsnät inom en ort som sammanbinder olika områden inom orten. Områdesnätet sammanbinder ortsnätet med fastighetsnäten.

Därmed klargörs framförallt att detta kommunstöd inte i första hand avses gå till nät inom fastigheten. Avsikten är också att detta kommunstöd inte i första hand skall gå till förbindelser mellan orter i en kommun, dvs. ortssammanbindande nät. Undantag från denna regel får dock göras om det finns särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara att det mellan Orts-

eller områdesnät i två orter som ligger nära varandra saknas förbindelser.

Att termen lokalnät undviks beror på att detta ofta används för att beteckna nät inom en fastighet eller ett fastighetsområde. Termen accessnät undviks av det skälet att det kan avse såväl nätet som går fram till en fastighet som nätet inne i fastigheten.

En annan terminologisk fråga gäller den del av kommunerna som behandlas i detta betänkande. Denna del kan beskrivas som området utanför orter med minst 3 000 invånare och glesbygd (med vilket ofta menas området utanför orter med minst 50 invånare). För enkelhetens skull kallas hela området ”landsbygd”, vilket också överensstämmer med europeiskt språkbruk.³

³ För en kort beskrivning av begreppen landsbygd och glesbygd hänvisas till IT-infrastrukturutredningens betänkande Bredband för tillväxt i hela landet (SOU 1999:85), sid 200–201.

2 Vem behöver stödet?

I tilläggsdirektiven till utredningen betonas att regionala och näringspolitiska grunder skall styra fördelningen av stödet till kommunerna och, mer specifikt, att stödet skall ”avse fastigheter där anslutning skulle bli avsevärt dyrare för abonnenterna än i vanliga fall”. Detta krav uppfylls genom att koncentrera stödet till landsbygden, som denna ovan definierats.

Nedan följer ett underlag för och förslag till kriterier för fördelningen av kommunstödet.

2.1 Kommunernas befolkningstäthet

Totalt bor 30 procent av befolkningen utanför orter med minst 3 000 invånare, dvs. cirka 2,7 miljoner personer. Begreppet ort utgår från den statistiska definitionen, som innebär att alla invånare som bor med en viss täthet räknas till orten. Befolkningstäthet är den centrala variabeln för att bedöma marknadsförutsättningarna för byggandet av IT-nät. Tätheten utanför orter med minst 3 000 invånare har, bl.a. i IT-infrastrukturutredningen (SOU 1999:85) och därefter i IT-propositionen (prop. 1999/2000:86) bedömts vara för låg för att marknaden eller andra icke-statliga aktörer helt och hållet kan förväntas finansiera en önskvärd utbyggnad av nät med hög överföringskapacitet.

I områden utanför kommunhuvudorterna är tätheten i genomsnitt 3,7 personer per kvadratkilometer. Stockholm, Solna och Sundbyberg har överhuvudtaget ingen befolkning utanför tätorter med minst 3 000 invånare. Lidingö och Öckerö har en befolkningstäthet på mer än 100 personer per kvadratkilometer. I den motsatta extremen finns 21 kommuner med mindre än 1 person per kvadratkilometer.

För att ge en sammanfattning av de kommunala skillnaderna har kommunerna i tabellen nedan ordnats efter befolkningstäthet i området utanför orter med minst 3 000 invånare. Kommunerna har sedan delats upp i 12 grupper, där grupp 1 har den högsta befolkningstätheten och grupp 12 den lägsta. Eftersom det totala antalet kommuner inte är jämnt delbart med 25 innehåller alla grupper 25 kommuner utom grupp 1 som har 11 kommuner. Nedan presenteras grupperna.

Tabell. Några data om kommunerna ordnade efter befolkningstäthet utanför orter med minst 3 000 invånare.

Gruppnummer	Antal inv./km ²	Areal utanför	Antal inv. utan-	Antal arbetstäl-
	utanför 3 000-orter. Per kommun	3 000-orter i km ² . Per kommun	för orter med minst 3 000 inv. Per kommun	len utanför orter med minst 3 000 inv. Per kommun
1 (11 st.)	78,8	87,5	15 637	760
2 (25 st.)	43,3	271,2	11 695	728
3 "	27,6	310,7	8 581	508
4 "	21,0	625,2	13 145	796
5 "	16,3	757,0	12 357	759
6 "	13,3	720,1	9 606	596
7 "	11,7	937,8	10 977	693
8 "	9,7	923,4	8 949	568
9 "	8,0	977,2	7 775	495
10 "	6,2	1000,4	6 233	360
11 "	3,5	2401,0	8 297	506
12 "	0,8	7337,6	5 893	447
Genomsnitt/kommun	6,5	1424,8	9 316	577

Kommentar: Stockholm, Solna och Sundbyberg redovisas inte här eftersom dessa kommuner saknar befolkning utanför orter med minst 3000 invånare. Summa kommuner är alltså 286.

Källa: SCB. Befolkningsstatistiken gäller 1999, arbetsställestatistiken 1997 och indelningen i orter gäller 1995.

Ytan är direkt kopplad till tätheten, dvs. de glesare befolkade kommunerna har den största ytan och därmed de största avstånden att överbygga i samband med investeringar i ledning av olika slag.

Antal invånare, i absoluta tal, utanför 3 000-orterna, har ett mer komplicerat samband med tätheten. I stort har de tätare befolkade kommunerna också det största antalet invånare på landsbygden medan det genomsnittliga antalet landsbygdsbor är lägst i de fyra glesast befolkade kommungrupperna – skälet är naturligtvis att befolknings-tätheten är lägre i dessa kommuner och att den större ytan inte kompenserar för detta.

Antalet arbetsställen utanför 3 000-orterna har ett tydligt samband med tätheten och sjunker (utom i två grupper) med sjunkande täthetsgrad, från 760 i grupp 1 till 450 i grupp 12.

Befolkningstätheten är uppenbarligen en central fråga att beakta när man skall beskriva olika kommuners förutsättningar och kostnader för att bygga infrastruktur. Men problemet är att ett enda mått på tätheten

inte räcker för att bedöma infrastrukturkostnaderna. Två kommuner med samma befolkningstäthet kan ha helt olika Ortsstrukturer och olika fördelning av befolkningen mellan orter och glesbygd, vilket kan vara avgörande för infrastrukturkostnaderna. Till detta kommer att tätheten varierar kraftigt mellan den tätaste landsbygden på Lidingö och Öckerö med över 100 personer per kvadratkilometer å den ena sidan, och den glesaste landsbygden i Kiruna och Jokkmokk med omkring 0,1 person per kvadratkilometer å den andra sidan, dvs. en faktor på mer än 1 000. Kirunas infrastruktur kan rimligen inte kosta mer än 1 000 gånger mer än Lidingös (per invånare). För att veta exakt hur mycket mer Kirunas infrastruktur behöver kosta, måste man veta mer om var människorna bor och hur många de är, dvs. en betydligt mer detaljerad information än vad som är möjligt att samla in och analysera när man söker schematiska kriterier för fördelning av medel till landets 289 kommuner.

Några kriterier som åtminstone delvis återspeglar befolkningstätheten och dess fördelning finns i nedanstående tabell som belyser fördelningen av befolkningen på orter samt antalet orter med olika storlek.

Tabell. Några data om orter i olika storlekar i kommunerna ordnade efter befolkningstäthet

Gruppnummer	Procentuell andel invånare utanför orter			Antal orter med 50–2999 inv. per kommun	
	med minst 3 000 inv. (landsbygd).	med minst 200 inv.	m. minst 50 inv. (glesbygd).	Totalt	varav orter m. 50–299 inv.
	Per kommun	Per kommun	Per kommun	Per kommun	Per kommun
1 (11 komm.)	7,8	2,5	1,8	11,4	6,3
2 (25 komm.)	38,9	19,9	15,8	20,1	12,6
3 ”	22,0	10,5	8,7	13,1	7,3
4 ”	28,3	15,8	13,6	18,5	10,8
5 ”	30,5	17,8	15,4	17,0	10,6
6 ”	38,6	21,8	18,3	15,2	9,2
7 ”	47,9	25,0	21,4	14,9	8,7
8 ”	39,5	21,7	18,1	13,8	8,2
9 ”	49,1	27,8	23,7	11,7	6,8
10 ”	46,1	25,7	21,9	9,4	5,4
11 ”	49,3	28,0	21,9	16,0	11,0
12 ”	60,1	33,5	25,4	12,3	8,2
Totalt	30,1	17,9	13,5	14,6	8,9

Kommentarer och källor: Se föregående tabell.

Man ser av tabellen att andelen invånare som bor utanför tätorter (oavsett storlek) är kopplad till kommunens totala befolkningstäthet. Ju gle-

sare en kommun är desto större andel bor i små orter och i utpräglad glesbygd. Detta samband gäller alldeles särskilt i de allra tätaste och de allra glesaste kommunerna. De tätaste kommunerna (grupp 1) har en landsbygdsandel (dvs. befolkning utanför orter med minst 3 000 invånare) på knappt 8 procent och en glesbygdsandel (befolkning utanför orter med minst 50 invånare) på knappt 2 procent. De glesaste kommunerna har en landsbygdsandel på 60 procent och en glesbygdsandel på 25 procent. Även kommungrupperna 9–11 har höga andelar landsbygdsbefolkning (49 procent) och glesbygdsbefolkning (22–24 procent). Men i övriga kommungrupper varierar landsbygds- och glesbygdsandel relativt oberoende av befolkningstätheten.

Kostnaderna för att etablera IT-infrastruktur kan antas vara kopplade till antalet orter eftersom ett lokalt nät i första hand måste byggas på behovet av en eller flera ändpunkter (med utrustning) i orter av olika storlek. Av tabellen ovan kan man utläsa något om ortsstrukturen. Det framgår att antalet orter med mindre än 3 000 invånare varierar mellan 9 och 20 orter i de 12 kommungrupperna, vilket är förhållandevis lite med tanke på de stora skillnaderna i befolkningstäthet. Antalet orter verkar även ganska oberoende av befolkningsantal och -täthet.

Antalet små orter är mellan 55 och 66 procent av alla orter, oavsett befolkningstäthet, en ganska liten variation, som tyder på att ortsstruktursformen inte varierar särskilt mycket mellan kommungrupper med olika täthet. Om man använder antalet orter som kriterium för kostnader för ortsnät skulle man få ganska små skillnader mellan kommuner med olika befolkningstäthet.

På något sätt bör dock avståndsfaktorn komma med bland kriterierna. Nedan diskuteras hur alternativa kriterier slår i fördelningen mellan län och kommuner och hur man på ett enkelt sätt kan beakta även tätheten.

2.2 Alternativa utgångspunkter för kriterier

Av tabellen nedan framgår några olika principer för fördelning mellan länen.

Tabell. Länsvis fördelning av stöd utifrån olika kriterier jämfört med befolkningsfördelningen 1999

Län	Antal orter m. mindre än 3 000 inv.	Väglängd i dessa orter	Befolkning i landsbygd	Areal utanför orter m. minst 3 000 inv.	Total befolkning i kommunerna
Stockholm	7,0%	6,44%	5,5%	1,4%	20,4%
Uppsala	3,3%	2,63%	3,6%	1,7%	3,3%
Södermanl	2,8%	2,62%	3,2%	1,5%	2,9%
Östergötl.	3,5%	3,14%	4,3%	2,6%	4,6%
Jönköping	3,0%	3,33%	4,2%	2,5%	3,7%
Kronoberg	2,2%	3,06%	3,2%	2,1%	2,0%
Kalmar	4,3%	5,09%	4,2%	2,7%	2,7%
Gotland	1,4%	1,42%	1,3%	0,8%	0,6%
Blekinge	2,6%	2,42%	2,3%	0,7%	1,7%
Skåne	11,4%	10,00%	11,3%	2,6%	12,7%
Halland	4,8%	5,03%	4,9%	1,3%	3,1%
V.Götaland	13,9%	12,22%	16,4%	5,7%	16,8%
Värmland	4,0%	4,23%	4,3%	4,3%	3,1%
Örebro	3,1%	3,49%	3,4%	2,1%	3,1%
Västmanl.	1,8%	2,08%	2,8%	1,5%	2,9%
Dalarna	6,6%	7,99%	4,6%	6,9%	3,2%
Gävleborg	5,5%	5,77%	4,5%	4,4%	3,2%
Västernorr	4,5%	5,17%	4,4%	5,3%	2,8%
Jämtland	3,5%	3,63%	3,0%	12,1%	1,5%
Västerb.	5,5%	5,02%	4,7%	13,6%	2,9%
Norrbottn	5,3%	5,21%	3,8%	24,2%	2,9%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Källor: All statistik i tabellen bygger på SCB:s statistik, se bilaga 2, utom väglängdsfördelningen som är hämtad från en konsultrapport (12 juli 2000) av NetPartner i samarbete med Metria.

Utgångspunkt i andelen invånare på landsbygden

I den tredje kolumnen mäts den andel av invånarna som bor på landsbygden, dvs. utanför orter med 3 000 invånare och i glesbygden. Genom att jämföra denna kolumn med den som visar antalet orter, antyds något om förhållandet mellan den del av befolkningen som bor i orter (oavsett storlek) och den del som bor spritt, dvs. utanför även de minsta orterna (minst 50 invånare). En hög andel landsbygdsbefolkning i förhållande till

ortsandelen tyder på en hög grad av utspritt boende. Ett utspritt boende drar med sig höga kostnader för infrastruktur.

Län med tydligt spritt boende är framförallt Jönköping, Kronoberg, Västra Götaland och Västmanland. Län där befolkningen i högre grad är koncentrerad till orter (oavsett storlek) är Stockholm, Dalarna, Gävleborg, Västerbotten och särskilt Norrbotten.

Inledningsvis övervägdes att särredovisa antalet arbetsställen som en alternativ utgångspunkt. Ett närmare studium visade dock att de fördelade sig på ungefär samma sätt som befolkningen i landsbygden, med någon övervikt för andelen arbetsställen i län med en starkt spridd småföretagsamhet. Gotland och Jämtland är de tydligaste exemplen på detta, men även Jönköping, Kalmar, Skåne och Halland uppvisar större andelar arbetsställen än befolkning.

Utgångspunkt i arealen

En stor yta har ett starkt samband med långa avstånd och därmed kostnader för transportnät men också för områdesnät som etableras i utspridda delar. Den största arealen har framförallt de tre nordligaste länen, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten men även Dalarna bör nämnas här.

Låga ytandelar i jämförelse med andelen landsbygdsbefolkning finner man framförallt i Stockholm, Blekinge, Skåne, Halland och Västra Götaland.

Det bör understrykas att alla dessa betraktelser är genomsnittliga. Stockholm har t.ex. en omfattande skärgård med delvis långa avstånd.

Utgångspunkt i den totala befolkningen

En fördelning av stödmedel utifrån det totala befolkningsantalet, kolumnen längst till höger i tabellen nedan, skulle leda till att de tre storstadslänen fick hälften. Detta överensstämmer uppenbarligen inte alls med i synnerhet det regionalpolitiska kriteriet för fördelningen av medel och inte heller med vad man kan anta om var de reella kostnaderna för infrastrukturen är högst.

Utgångspunkt i antalet orter

En fördelning i enlighet med antalet mindre tätorter, den första kolumnen i tabellen, ger framförallt till resultat att Stockholms län får en mindre andel (än befolkningsandelen). Skälet är givetvis att Stockholms kommun och flera förorter är befolkningsmässigt stora. Andra län som har låga andelar mindre orter i jämförelse med befolkningsandelarna är Östergötland, Jönköping, och Västmanland, vilket tyder på att stora orter spelar en stor roll i dessa län.

Utgångspunkt i antal vägkilometer

Vägavstånd approximerar nätkostnaden bättre än yta eftersom ledningsförläggning längs vägar är vanlig. Av tabellen framgår antalet vägkilometer inom orterna, gatunätet, som är proportionellt till kostnaderna för ortsnäten i den mån dessa läggs i gatunätet. Däremot får man härigenom inte någon bild av vad infrastruktur för det utspridda boendet, utanför orterna, kostar. Som framgår av tabellen uppvisar fördelning av väglängder inom orterna i stort sett samma fördelningsmönster som antalet orter, eftersom orternas storlek (i genomsnitt) är ganska stabil över hela Sverige.

Allmänt om utfallet i län och kommuner

En jämförelse har gjorts av utfallet om man tillämpar de tre kriterierna: antalet små orter, antalet landsbygdsinvånare eller yta. Skillnaden blir ganska liten, oavsett vilket kriterium man väljer, i framförallt Värmland, Västernorrland och Gävleborg.⁴ Skillnaderna blir störst i Norrbotten, Jämtland och Västerbotten. I dessa tre län är det arealvariabeln som ger drastiskt mer utdelning till dessa län än de övriga två variabelerna. Även Stockholms län uppvisar stora avvikelser i utfall, men i detta fall är det tvärtom arealvariabeln som ger kraftigt mindre utdelning än de två övriga variabelerna.

Det bör dock understrykas att alla dessa uttalanden om länen är mycket genomsnittliga – det finns kommuner som avviker från länets genomsnittliga mönster, liksom det inom kommunerna finns delar som skiljer sig kraftigt från kommunens genomsnitt.

⁴ Det mått som valts är medelavvikelse i stödet per invånare i landsbygdsdelen av respektive kommun och län.

Även i kommunerna kan utfallet av de tre kriterierna mätas. Kommuner med låga avvikelser i utfall är Hylte, Svenljunga, Sunne, Arvika, Nora, Ludvika, Nordmaling och Piteå.

De största avvikelserna har Jokkmokk, Arjeplog, Kiruna, Gällivare, Sorsele, Arvidsjaur och Vilhelmina, beroende på att en användning av arealkriteriet skulle ge drastiskt högre stöd än något av de andra två kriterierna.

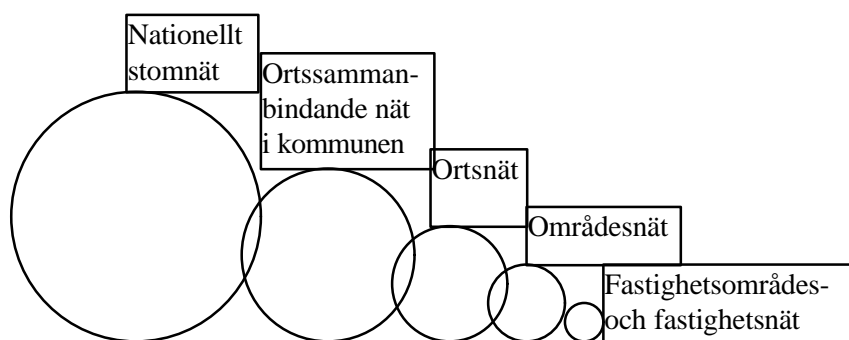
Val av kriterium

Val av kriterium har stor betydelse för fördelningen av kommunstödet. Valet står framförallt mellan å ena sidan arealkriteriet (som gynnar Norrlandskommuner), å andra sidan befolknings- eller ortskriteriet som i olika grad gynnar övriga kommuner.

Ett kommunstöd som framförallt skall stödja tillkomsten av nät nära abonnenterna bör använda kriterier som ger uttryck för abonnenternas spridning. Detta talar för areal- och befolkningskriterierna, medan ortskriteriet (eventuellt i kombination med ett avståndsmått) torde vara mer tillämpligt på transportnätet som handlar om förbindelser mellan orter.

Med tanke på hur schematiska dessa mått är och att de inte tar hänsyn till alla lokala variationer som förekommer, förefaller det rimligast att välja en modell som dels inte är så känslig för valet av tänkbara kriterier, dels på ett tydligt sätt kan motiveras utifrån relevanta hänsynstagen. Jag förordar därför ett kriterium som i lika grad lägger vikt vid areal- respektive befolkningskriteriet. I bilaga 2 beskrivs en fördelning av 1,2 miljarder (som här valts som lämplig ram i en första omgång) som blir resultatet av ett genomsnitt av kommunernas riksandelar av invånare på landsbygden och landsbygdens areal.

2.3 Näthierarkin

Figur. Schematisk bild av näthierarkin (för definitioner se bilaga 3)

De olika delar av nätet som beskrivs ovan ligger på olika nivåer i en näthierarki, som i figuren ovan. Ortssammanbindande nät i kommun, ortsnät och områdesnät kallas med ett gemensamt namn för publikt kommunnät. Se även bilaga 3 med definitioner av de olika nätnivåerna.

En anslutningspunkt (knutpunkt) till ett stomnät, som ger tillgång till nätkapacitet till rimligt pris, kommer enligt regeringens planer att finnas i kommunens huvudort. Gränserna är inte helt skarpa mellan ortssammanbindande nät, ortsnät och områdesnät. En gräns när det gäller stödgivningen har dock gjorts tydlig i IT-propositionens förslag till stödformer: Stöden till ortssammanbindande nät (kallas regionnät eller transportnät i propositionen) eller till den kommunalt initierade utbyggnaden av orts- och områdesnät (kallas lokala nät och accessnät i propositionen) avses inte gälla fastighetsnät. Skattelättnaden till abonnenter (som också aviseras i IT-propositionen) för bredbands-anslutningar avses dock gälla bl.a. fastighetsnät.

Samband och gränser mellan stöden

Den föreslagna skattelättnaden för abonnentanslutningarna (som utformas inom Regeringskansliet) kan gälla såväl korta som långa anslutningsledningar. För tydlighetens skull (ur stödgivningssynpunkt) borde dessa sluta i en punkt på det nät som eventuellt byggs med kommunalt stöd. I verkligheten är skarpa gränser inte möjligt att åstadkomma. Näten kan ingå i ett och samma projekt. Både skatteavdrag och kommunstöd bör därför kunna utgå till samma ledning. Om en abonnentanslutning kostar exempelvis 25 000 kr kan kommunen med sitt stöd sänka kostna-

den till, exempelvis, 15 000 kr, vilket är den summa abonnenten skall betala och söka skattereduktion för.

De gemensamma delarna av nätet är en förutsättning för att hushållen skall kunna utnyttja den i IT-propositionen beskrivna reduktionen för bredbandsanslutning. Det är därför viktigt att de gemensamma nätdelarna byggs tidigt. Man bör konstruera sådana bidragsregler att kommunerna stimuleras att så snabbt som möjligt planera för IT-infrastrukturen och inleda utbyggnaden. Det föreslås därför att stödet bör avse åtgärder som vidtas efter den 1 juli 2000 trots att de föreslagna reglerna då inte är antagna och inte har börjat gälla. Den som börjar vidta åtgärder innan regering och riksdag har tagit ställning till stödet måste naturligtvis räkna med risken att stödet inte blir av eller får en annan utformning eller avser åtgärder från en senare tidpunkt. Den omständigheten att det inte föreligger ett kommunalt IT-infrastrukturprogram som har godkänts av länsstyrelsen vid tiden för när åtgärderna upphandlas eller utförs bör inte leda till att ansökan avslås förutsatt att sådant godkänt IT-infrastrukturprogram finns vid tiden för ansökan.

3 Kriterier för stödet

3.1 Kriterier som avser kommunen

Lokalt program för försörjning av IT-infrastruktur

Kommunens IT-infrastrukturprogram skall på ett trovärdigt sätt visa hur kommunen tänker sig att huvuddelen av befolkningen får sitt behov av bredbandsanslutning tillgodosett på några års sikt. Av Bredbandsutredningens ursprungliga direktiv framgår några tänkbara grunder för bedömning av kommunernas IT-infrastrukturprogram. Utredningens arbete på denna punkt pågår fortfarande, men de viktigaste kriterier som programmet bör omfatta är följande:

- Programmet skall innehålla ett förslag till prioritering av mellan vilka orter eller inom vilka områden det bör finnas ledningsförbindelser, som inte bedöms komma till stånd på kommersiella grunder. Även Bredbandsutredningen har fått i uppdrag att föreslå en sådan prioritering som bör ingå i det nationella programmet.
- Kommunerna skall i förekommande fall ha samordnat sina förslag till prioriterade förbindelser med angränsande kommuner.
- Programmet skall syfta till att tillgodose en grundläggande tillgång till IT-infrastruktur för bredbandskommunikation, dvs. i första hand skall nya förbindelser prioriteras där nät saknas eller där kapaciteten inte är tillräcklig. Värdet av en högre grad av tillgänglighet bör ställas i relation till kostnaden för att uppnå denna högre tillgänglighet.
- Den kapacitet som skall uppnås skall innebära en väsentlig kapacitetshöjning i syfte att uppnå tillräcklig kapacitet för överföring av multimediatjänster med god kvalitet.
- Teknikneutralitet skall iakttas och såväl trådburen som trådlös överföring skall godtas, bara kapacitetskravet uppfylls.
- Ett öppet nät, dvs. lika tillgång för alla operatörer, skall särskilt behandlas och lösningar beskrivas.
- Säkerhetskravens inverkan på ledningsstrukturen bör beaktas, framförallt genom redundans i nätstrukturen (maskformat nät).

- Sådana orter bör särskilt uppmärksammas som har ett stort inslag av företag som för sin verksamhet är beroende av IT-kommunikation.
- En beskrivning bör finnas av tillgänglig kanalisation.
- Programmen bör särskilt uppmärksamma hur man på längre sikt tillgodoser behovet av kanalisation.

Det är dock inget krav enligt direktiven att kommunen själv tillhandahåller denna infrastruktur, utan programmet skall ange olika möjliga vägar för olika typer av abonnenter.

Utöver direktiven kan nämnas att det är möjligt för kommunen att ställa villkor för operatörer som vill bygga nät på kommunens mark, att nät även ska byggas i glesare delen av kommunen, liksom att kräva att tomrör läggs ned för framtida bruk och att de skall upplåtas för sådant ändamål som här avses.

Kvantitativa kriterier som ger en övre gräns för kommunstödet

Grundprincipen

Jag föreslår en beräkningsmodell för det högsta belopp som kan ges till varje kommun. Vilken summa det blir inom denna ram bestäms efter prövning av projekten (behandlas mera nedan).

I modellen bestäms vilka maximibelopp som kan utbetalas till länen respektive till kommuner i en första etapp. Beräkningen bygger på kommunens andel av riket när det gäller dels antalet invånare utanför tätorter som har minst 3 000 invånare ("landsbygd"), dels landsbygdens yta i varje kommun. Det aritmetiska medelvärdet beräknas sedan av dessa två andelar för varje kommun (se bilaga 2, tabell 2 där de två ursprungsandelarna visas). Andelarna för invånare och yta ges samma vikt.⁵ Det maximala stödet fördelas sedan till varje kommun i proportion till den framräknade genomsnittsandelen (bilaga 2, tabell 1).

Ett antal specialregler har dock måst utformas för kommuner med mycket små landsbygdsarealer och de mycket ytstora kommunerna, där en oreserverad tillämpning av ovanstående regler ger alltför extrema resultat.

Specialregel för kommuner med mycket liten landsbygdsareal

⁵ Enligt formeln: Kommunens andel av rikets invånarantal på landsbygden plus kommunens andel av rikets landsbygdsareal, summan dividerad med 2 = andel som används för att beräkna kommunens högsta stödsumma.

- a. Landsbygdsarealen i kommunen måste, för att komma med i modellens stödunderlag, vara minst 100 kvadratkilometer. Skälet är att dessa små områden borde kunna förses med nät på marknadens villkor med utgångspunkt i huvudortens anknötning till stomnätet. De kommuner som därmed undantas från stöd är Stockholm, Solna och Sundbyberg som helt saknar befolkning utanför orter med minst 3 000 invånare, samt ytterligare 19 kommuner som har landsbygd på mindre än 100 kvadratkilometer. Dessa kommuner framgår av nedanstående tabell.

Tabell. Kommuner som undantagits från stöd beroende på att landsbygden understiger 100 km²

	Antal invånare på landsbygd	Landsbygdens areal. Km ²
Solna	0	0
Stockholm	0	0
Sundbyberg	0	0
Lidingö	3424	13,8
Öckerö	3818	20,1
Partille	4739	44,7
Nacka	4503	57,3
Vaxholm	4005	55,6
Malmö	5624	82,9
Burlöv	831	12,6
Åstorp	4854	86,7
Tyresö	2671	51,6
Lomma	1394	47,0
Danderyd	249	7,6
Hammarö	1410	46,1
Täby	330	33,4
Uppl-Väsby	1640	62,2
Sollentuna	755	29,2
Huddinge	1671	84,4
Järfälla	383	27,7
Oxelösund	185	22,4
Salem	146	46,5
Summa	42632	831,8

Att dessa kommuner undantagits gäller främst fördelningen i en första etapp, men dessa kommuner har, om det finns goda projekt och starka skäl för stöd till dessa, möjlighet att få medel i en följande etapp.

- b. Som en konsekvens av ovanstående specialregel har 100 km² dragits bort från alla kommuners landsbygdsarealer. De till ytan allra största kommunerna har dock blivit föremål för en egen specialregel som följer nedan.

Specialregel för mycket ytstora kommuner

Eftersom ytan i beräkningsmodellen väger lika tungt som antalet invånare, skulle extremt ytstora kommuner få orimligt höga maximibelopp, med tanke på att stora delar av dessa arealer varken är bebyggda eller förbinder bebyggda områden med varandra. Det har inte funnits möjligheter att i modellarbetet ta hänsyn till hur stora delar av varje kommun som detta gäller för. Gränsen har dragits vid en landsbygdsareal på 5 000 km². För dessa kommuner har därför antagits att deras yta är 5 000 kvadratkilometer, oavsett den verkliga ytan.

Tabell. Kommuner med över 5 000 km² landsbygdsareal

	Verklig areal	Areal i stödunderlaget
Älvdalen	6913,7	5000
Öjusdal	5289,2	5000
Sollefteå	5424,3	5000
Örnsköldsvik	6394,2	5000
Krokom	6210,5	5000
Strömsund	10541,8	5000
Åre	7330,8	5000
Berg	5742,7	5000
Härjedalen	11404,7	5000
Storuman	7484,5	5000
Sorsele	7493,9	5000
Vilhelmina	8117,1	5000
Lycksele	5627,4	5000
Skellefteå	6809,1	5000
Arvidsjaur	5703,8	5000
Arjeplog	12945,0	5000
Jokkmokk	18140,2	5000
Pajala	7886,1	5000
Gällivare	15981,1	5000
Kiruna	19431,1	5000
Summa	180871,2	100000

När kommunerna eventuellt presenterar ett IT-program kommer det vara möjligt att i en följande etapp mer i detalj ta de speciella hänsyn som kommuners extremt stora yta kräver.

Specialreglernas konsekvenser för beräkningarna

Enligt statistiken från SCB för 1999 bodde 2 663 511 personer på landsbygden och områdets areal var 407 502 kvadratkilometer (enligt 1995 ortsredovisning). Genom de undantag som beskrivits ovan baseras länens och kommunernas andelar (som visas i bilaga 2, tabell 2) på lägre summor för riket. I tabellen nedan visas dessa förändringar.

Tabell. Ändringar i rikstotaler för antalet invånare på landsbygden samt arealen. Landsbygd = området utanför orter med minst 3 000 invånare samt glesbygd

	Antalet invånare på landsbygden	Landsbygdens areal
Enligt SCB	2 663 511	407 502,0
20 ytstora kommuners areal har i stödunderlaget minskats till 5 000 km ²		-80 871,2
22 kommuner med mindre än 100 km ² landsbygdsareal är ej med i stödunderlaget	-42 632	-831,8
Alla övriga kommuners (247) areal i stödunderlaget har minskats med 100 km ²		-24 700,0
Återstår 267 kommuner (av 289)	2 620 879	301 099,0

Utfallet

Utfallet i detalj redovisas i bilaga 2. Maximistödet föreslås fördelas på följande sätt mellan länen:

Tabell. Förslag till fördelning av maximistödet mellan länen

	Andel av riket i procent	Summa maximistöd
Stockholms län	3,1	37 393 662
Uppsala län	2,9	34 557 285
Södermanlands län	2,5	29 889 288
Östergötlands län	3,7	44 288 083
Jönköpings län	3,7	43 868 793
Kronobergs län	2,9	34 755 968
Kalmar län	3,8	45 378 354
Gotlands län	1,2	14 161 479
Blekinge län	1,6	18 721 311
Skåne län	6,7	80 986 153
Hallands län	3,3	39 587 888
Västra Götalands län	11,3	135 006 961
Värmlands län	4,8	57 434 390
Örebro län	2,9	35 288 861
Västmanlands län	2,2	26 929 297
Dalarnas län	6,4	77 283 092
Gävleborgs län	5,1	61 225 546
Västernorrlands län	5,4	65 040 217
Jämtlands län	7,0	83 735 576
Västerbottens län	9,7	116 039 472
Norrbottnens län	9,9	118 427 639
Totalt	100	1 199 999 313

Jämför man dessa andelar med den tabell som ovan beskrev befolknings- och arealandelar för alla län, visar det sig att huvuddelen av länen får en stödandel som ligger någonstans emellan andelen landsbygdsinvånare och andelen landsbygdsareal. I tre län gäller inte detta, nämligen Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län, där stödandelen är något högre än såväl invånare- som arealandelen. Skälet till detta ligger i beräkningsmodellen. Dessa län har ett antal ytstora kommuner, i flertalet fall dock inte så stora så att de reduceras enligt 5 000 km²-regeln. Till skillnad från storstadslänen saknar dessa län även mycket ytsmå kommuner, med Hammarö i Värmland som enda undantaget. Resultatet är att dessa tre mellansvenska län gynnas av de undantagsregler som infördes ovan.

Vad gäller fördelningen mellan kommuner kan effekten av modellvalet lätt avläsas i bilaga 2 (tabell 2) i kolumnen längst till höger där utfallet beräknats som stödkronor per invånare på landsbygden. Nedan visas

de kommuner där stödsumman är lägre än 250 kr respektive högre än 2 000 kr:

Tabell. Maximistöd per landsbygdsinvånare i några kommuner

Lägst stöd per invånare		Högst stöd per invånare	
Kommun	Kronor	Kommun	Kronor
Häbo	243	Orsa	2044
Sölvesborg	229	Sorsele	3300
Vellinge	236	Vilhelmina	2663
Bjuv	232	Åsele	2493
Kävlinge	240	Lycksele	2437
Landskrona	235	Arvidsjaur	4243
Höganäs	240	Arjeplog	3113
Tjörn	240	Jokkmokk	3716
Sotenäs	240	Gällivare	2173
Göteborg	246	Kiruna	2112
Mölnadal	238		

Kommentar: I tabellen bortses från de 22 kommuner som på grund av liten landsbygdsareal inte kommer med i stödunderlaget alls.

Skälet till de låga stöden är en kombination av olika faktorer, som väger olika tungt i de berörda kommunerna, som liten landsbygdsbefolkning och liten landsbygdsareal, i synnerhet efter den reduktion på 100 km² som slår relativt tungt på redan från början små kommuner. Specialregeln för de små landsbygdsområdena har bl.a. den effekten att även de minsta maximistöden inte blir alltför små – det lägsta beloppet, 249 124 kronor, gäller Munkfors.

Vad gäller de stora bidragen är det i länen söder om de fem nordligaste länen endast 19 kommuner, varav ett ytterst litet fåtal utanför Bergslagen, som får mer än 500 kronor per landsbygdsinvånare, närmare bestämt Boxholm, Vaggeryd, Nybro, Torsby, Årjäng, Filipstad, Hagfors, Säffle, Laxå, Hällefors, Ljusnarsberg, Norberg, Malung, Rättvik, Orsa, Älvdalen, Smedjebacken, Mora och Ludvika. I tabellen visas att de som får allra mest ligger i Norrbotten och Västerbotten där de stora ytorna slår igenom.

Nedan följer mer specifika krav som bör ställas på ett projekt som kan stödjas.

3.2 Krav på projekten

Projektets samband med IT-infrastrukturprogrammet

Som ovan framhållits skall kommunen ha ett IT-infrastrukturprogram som måste godkännas av en statlig myndighet. De medel kommunen ansöker om skall gälla ett eller flera specifika projekt som skall framgå av kommunens program. Det skall framgå tydligt av programmet skälen till att dessa projekt prioriteras samt sambandet mellan dessa projekt och nätutbyggnaden i övrigt. Skälen till att man inte bedömer att marknaden kan finansiera projekten framgår delvis av underlaget för stödet till det publika ortssammanbindandenätet (utifrån den prioritering av områden och orter som kommer senare från Bredbandsutredningen). Vidare bör det framgå att en samordning, där sådan behövs, har skett med angränsande kommuner. Det bör framgå vilka möjligheter som finns att använda andra existerande stöd. Stöd utgår enligt schablon med 1/3 av kostnaderna för projektet. I normala fall blir underlaget alltså 1/3 av upphandlingens kostnad för kommunen.

I vissa kommuner kan redan en del av landsbygds-befolkningen, på grund av ett stort befolkningsunderlag och en tät struktur, ha tillgång till nät med hög kapacitet, medan det i andra kommuner saknas helt. Bland kriterierna för beslut om stöd per projekt bör finnas en strävan att mellan alla kommuner uppnå en så jämn fördelning som möjligt bland landsbygdsborna, oavsett kommuntillhörighet. Dvs. om man bor på landsbygden skall sannolikheten att man får tillgång till ett statsunderstött orts- och områdesnät vara så lika som möjligt oavsett vilken kommun man bor i. En sådan strävan till utjämning kan med den beslutsordning som föreslås här dock endast ske inom respektive län. Ovanstående leder till två saker: dels att det i projektplanen bör finnas angivet hur stor andel av invånarna och företagen på landsbygden som i och med projektet får förbättrad tillgänglighet, dels att det av planen bör framgå hur stor andel av landsbygden som redan har sådan tillgänglighet.

En kategori som inte särskilt beaktats i denna utredning är mindre orter som ligger mycket nära orter med 3 000 eller fler invånare. De mindre orterna har i dessa fall ett sådant läge att de utan större problem kan få tillgång till nätet i de större tätorterna. Dessa orters kostnadsandelar borde därför dras av från respektive kommuns beräknade stöd. Någon beräkning av detta slag har inte gjorts här utan detta får justeras i en kommande etapp, där detta avdrag får göras för kommuner som eventuellt får tillskott.

Det tekniska underlaget för stöd

Stödet till kommunala insatser för att åstadkomma lokala nät och accessnät syftar till att stimulera byggandet av nya förbindelser och att anslutningen är dimensionerad för att huvudsakligen kunna överföra multimediatjänster med god kvalitet.

Underlaget omfattar utgifter för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät för att möjliggöra sådan anslutning för tele- och datakommunikation som är dimensionerad för att kunna överföra multimediatjänster med god kvalitet till bostadsfastigheter, varmed även avses fritidshus, eller fast driftställe i områden där sådan anslutning i annat fall kan antas bli avsevärt dyrare än i normala fall. Begreppen bostadsfastighet (inklusive fritidsbostad) och fast driftställe är avsedda att täcka samma objekt som begreppen privatbostadsfastighet, hyreshus eller fast driftställe i det förslag till lag om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation som för närvarande bereds i regeringskansliet. Termen allmänt tillgängligt telenät är hämtad från telelagen (1993:597). Termen är inte definierad i lagen men ett nät anses allmänt tillgängligt om det står till allmänhetens förfogande. Ett kännetecken för att nätet skall anses allmänt tillgängligt är att det står öppet för en vid krets av användare att ansluta sig till nätet. Datakommunikation faller in under telelagens definition för telemeddelande i 1 §. Se vidare Post- och telestyrelsens (PTS) rapport *Telelagen och Internet* den 8 oktober 1999, sid. 143 och 152.

Det skall vara fråga om nya förbindelser. I detta ligger att det skall vara fråga om nya ledningar för tele- och datakommunikation vid fast förbindelse eller nya radioförbindelser.

Anslutningen skall vara dimensionerad för att huvudsakligen kunna bära multimediatjänster med god kvalitet. Med multimedia avses här datorbaserade presentationer som kombinerar två eller flera typer av medier (ljud, bild eller text), där användaren interaktivt kan påverka presentationerna. I regeringens proposition *Ett informationssamhälle för alla* (prop. 1999/2000:86, sid. 70) anges att begreppet bredband allmänt används utan att innebörden är klart definierad. Någon officiellt fastställd definition finns inte, anges vidare, utan bredband är egentligen en beskrivning av hög överföringskapacitet för tele- och datakommunikation. IT-infrastrukturutredningen definierade i sitt betänkande *Bredband för tillväxt i hela landet* (SOU 1999:85) bredband som överföringskapacitet för tele- och datakommunikation om minst 2 Mbit/s i riktning såväl till som från användaren. En sådan kapacitet i nätet närmast abonnenten, det s.k. accessnätet, är så hög att både mottagande och sändning kan ske av rörliga bilder med god kvalitet. I glesbygden är radiolösningar många

gångerna den enda ekonomiskt rimliga accessformen. Radiolösningar medger i allmänhet inte fullt så hög kapacitet.

Det är inte möjligt att ange någon bestämd överföringskapacitet som gräns för att kostnader för nya förbindelser skall berättiga till stöd. Istället bör det utslagsgivande vara att förbindelsen skall vara dimensionerad för att huvudsakligen kunna bära multimediatjänster med god kvalitet för det antal abonnenter som kan antas komma att ansluta sig till den. Det går inte att i detalj redogöra för vilka överföringskapaciteter som skall krävas för alla upptänkliga fall. Detta får bedömas efter beräkningar av vad som rimligen kan krävas i det enskilda fallet. I glesbygd bör radiolösningar med lägre överföringskapacitet godtas om det inte är ekonomiskt rimligt att anlägga annan förbindelse.

En närmare avgränsning av stödberättigande kostnader har ännu inte gjorts. Utgångspunkten är begreppet projektkostnader. I detta kan ingå material, arbetskostnad, hyra av utrustning m.m. för att etablera nätet. Kostnader för utnyttjande av mark får däremot inte ingå i underlaget.

Regelmässigt ligger det ett marknadsvärde i att inneha ett nät. För att ta till vara detta marknadsvärde bör därför, i huvudfallet där kommunen genom upphandling tillser att någon annan anlägger nätet och blir nätinnehavare, underlaget för stödet inte överstiga kommunens kostnader enligt upphandlingen.

Förenlighet med den kommunala likställighetsprincipen och något om den kommunala kompetensen samt regler om statsstöd

Den kommunala kompetensen m.m.

Utvecklingen mot ökad konkurrens i den offentliga sektorn har medfört att gränsen mellan offentlig och privat sektor blivit mindre markerad. Den offentliga sektorn agerar mer marknadsorienterat och affärsmässigt i sin egenskap av tjänsteproducent samtidigt som den privata sektorn bryter in på marknader som traditionellt tillhört den offentliga sektorn. Kommuners och landstings traditionella förvaltningsområden har förnyats genom nya styrformer och alternativa driftsformer. Verksamheter som tidigare drivits i egen regi och i förvaltningsform har överförts till drift i privaträttslig form. Det kan vara kommunala bolag, kommunala driftentreprenader, offentlig bidragsgivning eller offentligt köp av tjänster. Gemensamt för dessa alternativa driftformer är att det allmänna har ett obligatoriskt eller förväntat ansvar för verksamheten som sådan.

I 2 kap. 7 § kommunallagen (1991:900) fastställs att kommuner och landsting får bedriva näringsverksamhet, om den drivs utan vinstsyfte och går ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster

åt medlemmarna i kommunen eller landstinget. Kommuner eller landsting får vidare enligt 2 kap. 8 § genomföra åtgärder för att främja näringslivet i kommunen eller landstinget. Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det.

Dessutom finns i konkurrenslagen (1993:20) regler som är giltiga även för kommunal verksamhet, även om det kan konstateras att nuvarande regler i konkurrenslagen och kommunallagen i huvudsak reglerar förhållanden inom offentlig respektive privat sektor var för sig och inte tar sikte på de problem som uppstår när offentlig och privat näringsverksamhet möts på samma marknad.

Konkurrenskonflikter mellan offentlig och privat sektor som inte löses inom ramen för särskild lagstiftning eller prövningsförfaranden hanteras av det av regeringen särskilt inrättade Konkurrensrådet.

När kommuner och landsting agerar som inköpare av varor och tjänster gäller lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, LOU, som i sin tur bygger på EU-direktiv om offentlig upphandling.

För en närmare redogörelse av de regler som har nämnts här hänvisas till IT-infrastrukturutredningens betänkande *Bredband för tillväxt i hela landet* (SOU 1999:85) s. 49 f.

Den kommunala likställighetsprincipen

Den kommunala likställighetsprincipen avser att förhindra att kommunen gynnar vissa grupper framför andra. Principen återfinns i 2 kap. 2 § kommunallagen. Där fastslås att kommuner och landsting skall behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Innebörden av denna princip är att kommuner och landsting inte får särbehandla vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar på annat än objektiv grund. Det fordras således rationella hänsyn eller sakliga överväganden för att en kommun skall få behandla sina kommunmedlemmar olika. Likställighetsprincipen innebär inte ett absolut förbud mot att en kommun vid ett visst tillfälle tillhandahåller anläggningar eller tjänster bara åt vissa kommunmedlemmar. Grundprincipen måste dock vara att kommunen senare bereder även andra medlemmar samma nyttigheter.⁶ Av uttalanden i förarbeten till 1991 års kommunallag framgår att det är ofrånkomligt att det i en starkt decentraliserad organisation som t.ex. en kommun med heltäckande kommundelsnämnder kan uppstå variationer beträffande servicenivå mellan olika kommuner.

⁶ Den nya kommunallagen, Paulsson m.fl., Kommentus, Kristianstad 1993, s. 66.

För stödet till kommunerna för att bygga ut lokala allmänt tillgängliga telenät bör likställighetsprincipen innebära att det inte finns något hinder mot att kommuner upphandlar utbyggnad eller anlägger nät i ett område trots att det inte finns motsvarande nät i andra områden eller delar av kommunen, förutsatt att det ingår i kommunens planering att tillse att det byggs ut sådant nät i andra områden med liknande förutsättningar.

Statsstödsregler

I sammanhanget är det viktigt att behandla EU:s regler om statsstöd (offentligt stöd). Direkt ekonomiskt stöd från staten, en kommun eller bistånd med kommunala medel som gynnar vissa företag eller viss produktion faller under reglerna för statligt stöd.⁷ Reglerna återfinns i artiklarna 87–89 i Romfördraget. I sammanhanget bör också nämnas artiklarna 96–97. Medan artiklarna 87–89 är riktade mot selektiva åtgärder avser artiklarna 101–102 samrådsförfaranden för att undvika snedvridningar av konkurrensen till följd av generella stödsystem. I statsstödsreglerna görs ingen åtskillnad mellan privat och offentlig företagsamhet. Statliga företag (offentliga företag) är principiellt liksom privata underkastade konkurrensreglerna i Romfördraget. Artikel 31 om anpassning av statliga handelsmonopol har också samband med här aktuella frågor och kan komma att tillämpas parallellt med artiklarna 87–89.

I artikel 87 återfinns huvudregeln om förbud mot statligt stöd som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen. Undantagen i fördraget finns i p. 2 och 3 i artikeln samt beträffande jordbrukspolitik och transportpolitiken.

Utöver artiklarna i Romfördraget finns bestämmelser som har utfärdats på grundval av EG-fördraget. Rådet har utfärdat förordningar om statsstöd särskilt beträffande regionalstöd och sektorstöd. Kommissionen har också utnyttjat sin rätt att komplettera regelverket med ett flertal rättsakter som reglerar villkoren för stöd i form av direktiv, riktlinjer, skrivelser m.m.⁸

Det offentliga stöd som utgår till det svenska näringslivet är anmält och godkänt av EU-kommissionen och finns närmare redovisat bl.a. i NUTEK:s årliga rapport Svenskt näringsliv och näringspolitik, s. 19. Vidare finns lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler. Lagen innehåller regler om kommunala stödåtgärder. Där stadgas att kommuner och landsting är

⁷ EU och EG-rätten, Allgård m.fl., 3 uppl., s. 394.

⁸ EU och EG-rätten, Allgårdh m.fl., 3 uppl., s. 394.

skyldiga att lämna upplysningar till regeringen om alla former av stöd som planeras och som kan bli föremål för prövning av EU-kommissionen samt om upphävande av kommunala beslut som strider mot artikel 92 (numera 87) i Romfördraget.

I artikel 87 anges som huvudregel att:

stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, ”oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.”

I artikeln anges också vilka stödformer som är förenliga med den gemensamma marknaden. Godtagbara är såvitt här är av intresse stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung. Därutöver kan som förenligt med den gemensamma marknaden anses bl.a. stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning och stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Det är kommissionen som efter anmälan från medlemsland avgör vilka stöd som är förenliga med den gemensamma marknaden.

För att stödet till kommunerna för bredbandsutbyggnad inte skall anses falla under statsstödsreglerna måste stödet vara av generell karaktär och får inte gynna vissa företag eller viss produktion. Ett statligt stöd kan således varken gynna ett enskilt kommunalt eller privat bolag eller kommunal näringsverksamhet som ägnar sig åt bredbandsutbyggnad eftersom detta skulle kunna snedvrیدا konkurrensen på marknaden för nättjänster.

Ett statligt stöd för bredbandsutbyggnad måste därför utformas på ett sådant sätt att det skall leda till en utbyggnad av infrastrukturer på ett för marknadens aktörer konkurrensneutralt sätt. Stödet måste vara förenligt med huvudregeln i artikel 87.1. Ett stöd som utgår till kommunerna för att de själva skall anlägga telenät och sedan upplåta nätkapacitet, varigenom de kommer att bedriva televerksamhet och utgöra teleoperatörer enligt telelagen, kan hota att snedvrیدا konkurrensen på teleområdet. Ett sådant stöd kan också utgöra ett hinder mot etableringsfriheten inom gemenskapen genom att missgynna företag från andra medlemsstater som vill etablera sig som teleoperatörer i Sverige. Om kommunerna istället använder stödet till att upphandla utbyggnad av sådana nät som inte bedöms komma till stånd under rimlig tid på kommersiell grund för att därigenom försöka tillgodose kommun-medlemmarnas behov av IT-infrastruktur och om upphandlingen sker enligt en modell där den som

erhåller uppdraget etablerar sig som nätoperatör och åtar sig att erbjuda t.ex. nätkapacitet inom ett område samtidigt som öppen upphandlingsform tillämpas, bör stödformen inte anses snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen. I de undantagsfall där ett upphandlingsförfarande inte ger några anbud alls och det alltså trots stödet inte är möjligt för kommunen att få någon som mot skäligen villkor vill etablera infrastruktur i området kan kommunen välja att bygga själv och också driva nätet. Det bör inte heller utgöra ett hinder för att t.ex. kommunala bolag deltar i upphandlingsförfarandet förutsatt att full konkurrensneutralitet råder beträffande villkoren, t.ex. beträffande markvillkor. Givetvis måste det kommunala bolaget också behandlas på samma sätt som övriga i upphandlingsförfarandet på samma sätt som sker i andra sammanhang där kommunala bolag deltar i kommunal upphandling och där lagen om offentlig upphandling är tillämplig.

3.3 Villkor som gäller näten i funktion

Nätet skall vara öppet

Öppenhet kan definieras som att det skall vara tillgängligt och kunna hyras av alla operatörer. Post- och telestyrelsen har nyligen i en rapport⁹ föreslagit att de subventioner som föreslagits i IT-propositionen bör villkoras med att lösningar som främjar konkurrens används, särskilt innehållskonkurrens liksom konkurrens mellan olika leverantörer på IP-nivån. Att åstadkomma lösningar som garanterar goda möjligheter till konkurrens i accessnäten är dock inte alldeles enkelt. Anslutningen bör för att medge öppenhet vara anordnad så att den medger att abonnenterna kan välja operatör oberoende av andra abonnenter inom fastigheten, villaområdet, industriområdet eller motsvarande. Detta betyder bl.a. att anslutningspunkten i fastigheten (fastighetsnoden) eller motsvarande för villaområde och industriområde (fastighetsområdesnoden) skall vara utformad så att flera operatörer har möjlighet att placera sin aktiva utrustning i utrymmet för anslutning av en enskild abonnent.

Härvidlag gäller dock allmänt att det är svårast att tillgodose krav på öppenhet i accessnätet närmast abonnenterna, det som vanligen benämns fastighetsnätet och som inte omfattas av stödet till kommunerna. Möjligheterna att åstadkomma konkurrens på transportnätet är dock enklare, åtminstone så länge det finns tillräckligt med fiberledningar som kan upplåtas åt operatörer.

⁹ *Risker för monopolisering av bredbandstjänster till flerfamiljshus*. PTS 2000. Se www.pts.se.

För stödet kan villkor ställas innebärande att kommunen tillförsäkrar sig att nätet är öppet. Det kan exempelvis utformas så att stöd endast utgår där nätinnehavaren åtar sig att tillhandahålla ledning eller annan form av nätkapacitet till andra. Kommunen kan även som villkor för att upplåta mark ställa sådana villkor.

Priserna skall vara rimliga och enhetliga inom kommunen

Med rimliga priser avses att subventionen skall få genomslag i de priser till vilka nätet erbjuds på marknaden. Begreppet enhetlighet kan tolkas så att priset är avståndso känsligt. Kommunerna skall för att få stöd genom avtal i samband med upphandlingen se till att nätinnehavaren tillhandahåller nätkapacitet på villkor som är rimliga med beaktande av det stöd som har utgått för att anlägga telenätet.

Kommunen kan även som villkor för att upplåta mark ställa sådana villkor.

4 Former för utbetalning m.m.

4.1 Former för utbetalning

Enligt tilläggsdirektivet skall stödet belasta statsbudgetens inkomstsida och utgå i form av en reduktion av kommunens skatteinbetalningar. Som exempel på en sådan form nämndes i tilläggsdirektivet kreditering på skattekonto i likhet med stöd som lämnas för anställning enligt lag (1999:591) om kreditering av anställningsstöd på skattekonto. Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) fattar i det fallet beslut om stöd till arbetsgivare och översänder en datafil till Riksskatteverket (RSV) som, utan eget beslut¹⁰, krediterar arbetsgivaren månadsvis i efterskott. På ett liknande sätt skulle en myndighet, exempelvis länsstyrelsen eller annan myndighet, fatta beslut om stödet till en kommun, varefter Riksskatteverket verkställer krediteringen.

Kreditering av anställningsstöd på skattekontot innebär följande enligt regeringens proposition (prop. 1998/99:100): ”AMS eller länsarbetsnämnden skall fatta beslut om anställningsstöd. Stödet består i att skattekontot för den arbetsgivare som anställer en arbetslös med anställningsstöd genom myndigheterna försorg krediteras med beslutat stödbelopp. Beslutet om anställningsstöd innebär således en minskning av det belopp som arbetsgivaren skall betala in på skattekontot.” Vidare framgår av propositionen att ”regleringen av att stödet får ges ut bör ske genom lag. Lagförslaget är av så enkel beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Något yttrande av lagrådet har därför inte inhämtats.” Det förslag som då lämnades och antogs av riksdagen (bet. 1998/99:FiU27, rskr. 1998/99:249 UO14) innebar att utgifterna för anställningsstödet inte belastar utgiftsområdet.

Skattebetalningslagen

Enligt skattebetalningslagen (1997:483) 3 kap. 5 § upprättas skattekonto för varje person som är skattskyldig enligt denna lag. Skattebetalningslagens bestämmelser om skattekonto omfattar även kommuner, eftersom

¹⁰ annat än om själva krediteringen.

dessa är skattskyldiga exempelvis enligt mervärdesskattelagen och skyldiga att erlägga sociala avgifter. Enligt 1 kap. 1 § skattebetalningslagen omfattar lagens tillämpningsområde också mervärdesskattelagen (1994:200) och lagen (1981:691) om socialavgifter. En kommun är skattesubjekt enligt mervärdesskattelagen genom att den inte är undantagen från lagens tillämpningsområde i 1 kap. mervärdesskattelagen och är också skyldig att erlägga sociala avgifter för sina anställda.

Eftersom det finns skattekonto så finns förutsättningar att låta stödet till kommunerna för att anlägga lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet utgå i form av en kreditering av deras skattekonton på samma sätt som enligt lagen (1999:591) om kreditering av anställningsstöd på skattekonto.

Riksrevisionsverkets bedömning av anställningstödet

I Riksrevisionsverkets (RRV) årliga rapport till regeringen för år 2000 (RRV 2000:16) har RRV lämnat bedömningar avseende nettoredovisning på statsbudgeten. RRV skriver att RSV har krediterat skattekontot med anställningstöd i enlighet med förordningen (1997:1275) om anställningsstöd och har därmed finansierat bidraget med medel från inkomstitel. Redovisad skatt mot inkomstitel har därmed minskats med utgifterna för anställningsstödet, med nettoredovisning på statsbudgeten som följd.

Enligt lagen om kreditering av anställningsstöd på skattekonto får anställningsstöd tillgodoföras arbetsgivare genom kreditering på skattekonto. Regeringen har utnyttjat möjligheten och beslutat att stödet skall krediteras skattekontot. Enligt RRV står beslutet i strid mot budgetlagens krav på att inkomster och utgifter skall redovisas brutto på statsbudgeten, dvs att skatteinkomster inte får minskas med utgifterna för anställningsstöd.

Reglerna om finansmakten

De grundläggande reglerna om finansmakten finns i 8 och 9 kap. regeringsformen (RF). I 9 kap. 2 § RF anges att statens medel inte får användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Vidare anges i andra stycket samma lagrum att om användningen av statsmedel för skilda behov bestämmes riksdagen genom budgetreglering enligt 3-5 §§ samma kapitel. Riksdagen får bestämma att medel tages i anspråk i annan ordning.

Bestämmelserna i 9 kap. 3-5 §§ innehåller regler för budgetreglering.

I lagen (1996:1059) om statsbudgeten (budgetlagen) finns vissa allmänna regler om effektivitet och resultat i statens verksamhet. Beträffande anslag och inkomstitlar stadgas i 3 § budgetlagen att när riksdagen enligt 9 kap. 3-5 §§ RF anvisar anslag till angivna ändamål, skall anslagstyperna obetecknade anslag, reservationsanslag eller ramanslag användas. De närmare villkoren för anslagen framgår av 4-6 §§ budgetlagen. I 9 § budgetlagen anges att statsinkomster som beräknas av riksdagen skall redovisas mot inkomstitlar. I 16-19 §§ budgetlagen ges bestämmelser om statsbudgetens avgränsning. I 16 § anges att regeringens förslag till statsbudget enligt 9 kap. 6 § RF skall omfatta alla inkomster och utgifter, med de undantag som anges i 17 § andra stycket och 18 §, samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov.

I 17 § budgetlagen anges att statens inkomster och utgifter skall budgeteras och redovisas brutto på statsbudgeten. Skall inkomsterna i en verksamhet endast bidra till att täcka verksamhetens utgifter får, enligt andra stycket, utgifterna dock redovisas netto på anslag. Genom nettoredovisning i statsbudgeten görs undantag från bruttoprincipen. Grundlagsberedningen talade här om specialdestination i anslutning till statsbudgeten (jfr prop. 1973:90 s. 330).

Regelverket i 9 kap. 2 § andra stycket RF samt 17 § andra stycket och 18 § budgetlagen innehåller således undantag från fullständighetsprincipen och bruttoprincipen för statsbudgetens del genom att öppna för specialdestination vid sidan om respektive i anslutning till statsbudgeten. Det finns också ett tredje fall, nämligen specialdestination inom statsbudgeten. Med detta avses att vissa inkomster anslås för vissa särskilda utgifter i en specialbudget inom statsbudgetens ram (prop. 1973:90 s. 330). Beträffande andra stycket i 9 kap. 2 § RF anförde departementschefen bl.a. att genom att samtliga inkomster och utgifter inlemmas i en statsbudget möjliggörs en samlad överblick över och ett samlat ställningstagande till hela den statliga sektorn. Departementschefen tillade dock att det torde emellertid inte heller för framtiden vara möjligt att undantagslöst hävda den tidigare nämnda fullständighetsprincipen för statsbudgetens del, än mindre bruttoprincipen. Liksom grundlagsberedningen ansåg departementschefen att särskilda medel genom specialdestination vid sidan om eller i anslutning till statsbudgeten skall kunna tas i anspråk för speciella ändamål. Det måste helt naturligt bli riksdagens sak att bestämma när sådan specialdestination skall förekomma, anförde föredragande statsrådet (prop. 1973:90 s. 332 f.).

Budgetlagen

Enligt 17 § budgetlagen skall i budgetpropositionen således utgiften redovisas (brutto). Den ska inte endast framgå som minskade beräknade intäkter. Om inkomsterna i en verksamhet endast ska bidra till att täcka verksamhetens utgifter får utgifterna dock redovisas netto på anslag. Det är dock inte det fallet här. I propositionen inför lagen (prop. 1995/96:220, avsnitt 8.2; jämför bet 1995/96: KU3, rskr. 1996/97:27) angav regeringen att

Under de senaste åren har bruttoprincipen särskilt uppmärksammats eftersom strävan har varit att ge en tydligare bild av statens åtaganden och att underlätta förståelsen av statsbudgeten. Det huvudsakliga intresset har riktats mot nettoredovisade inkomstitlar, dvs. i de fall då utgifter avräknats mot en inkomstitel. Enligt regeringens uppfattning bör på statsbudgetens inkomstitlar endast sådana medel beräknas och redovisas som är inkomster för staten och som inte har specialdestinerats för någon viss verksamhet. På detta sätt tillämpas principen om enhet, dvs. att alla statsbudgetens inkomster finansierar alla dess utgifter. Minskning av en bokförd inkomst bör dock kunna ske i enlighet med god redovisningssed.

Grunden för budgetredovisningen finns enligt vad som ovan redovisats i 9 kap. regeringsformen om finansmakten. Nettoredovisning innebär att om inkomster i en verksamhet endast skall bidra till att täcka kostnaderna (i denna) får dock utgifterna nettoredovisas. På inkomstitlar och anslag skall däremot inte redovisas sådan verksamhet där statens kostnader helt täcks med verksamhetens intäkter. De nämnda reglerna utesluter dock inte andra former av specialdestination. Den begränsning som finns är att enligt 9 kap. 2 § får statens medel inte användas på annat sätt än riksdagen har bestämt.

Något om redovisningen

Krediteringen av skattekontot innebär en minskning av statens inkomster och skall redovisas som sådan av skattemyndigheterna eller Riksskatteverket. Eftersom avsikten är att redovisningen gentemot riksdagen skall vara öppen och att strävan har varit att ge en tydligare bild av statens åtaganden och att underlätta förståelsen av statsbudgeten skulle en möjlig lösning kunna vara att en öppen redovisning på inkomstitlar sker. Det skulle kunna gå till på så sätt att alla inkomster redovisas på inkomstitel och att den negativa inkomst en kreditering på ett skattekonto innebär också redovisas på inkomstitel. Ett förslag skulle då vara att inrätta inkomstitlar för detta och att dessa redovisas till riksdagen.

Det samlade stödet till kommunerna för att anlägga lokala allmänt tillgängliga telenät och den totala skattereduktion som skall utgå enligt

förslaget till lag om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation skall inte överstiga 3,2 miljarder kr. För att ha kontroll över det samlade stödet enligt de båda stödformerna torde det bli nödvändigt att Riksskatteverket ser till att det finns ett redovisnings-system på vilket det totala utfallet av de båda stödsystemen kan följas upp fortlöpande.

Slutligen kan nämnas den pågående utredningen (dir. 1999:23) om utvärdering av den reformerade budgetprocessen i regeringen och Regeringskansliet. Denna utredning kan tänkas behandla bl.a. bruttoredo-visning av statens inkomster, som hänger samman med den fråga som behandlas här.

Alternativa former för utbetalning

I sammanhanget kan också nämnas reglerna om utdebiteringen av kommunalskatt och liknande. Reglerna om redovisning av den kommunala utdebiteringen av skatt finns i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Någon möjlighet att uppnå syftet med en kreditering på inkomstsidan i statsbudgeten torde inte finnas beträffande detta system.

Sammanfattande bedömning

Reglerna om finansmakten i regeringsformen och budgetlagens regler om redovisning på anslag och inkomstitlar utgör inte hinder för specialdestination av medel och detta kan ske inom, i anslutning till eller vid sidan om budgeten. Enligt 9 kap. 2 § regeringsformen får riksdagen bestämma att medel tas i anspråk i annan ordning än genom budgetregleringen. Statens medel får dock aldrig användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Beslutet att anslå medel för stöd till utbyggnad av lokala nät måste därför fattas av riksdagen.

Regler om skattekonton finns i skattebetalningslagen. Av lagen framgår att dess tillämpningsområde är vissa angivna skatter och avgifter. Det naturligaste för att använda ett system med kreditering av skattekonto hade varit att ge kommunerna en skattereduktion för den typ av investering som det är fråga om här. Eftersom det emellertid fordras en prövning av stödet i det enskilda fallet och stödet inte heller kan utgå som en generell rättighet utan bara kan beviljas i mån av tillgängliga anslag, bör stödet istället utgå efter särskild prövning och beviljat stöd krediteras kommunernas skattekonto på samma sätt som ovannämnda anställningsstöd.

I lagen behöver endast anges att stödet till kommunerna får krediteras deras skattekonton. Dessutom kan anges vilken tidsperiod stödet avser och den ram inom vilken stödet skall ges. De närmare föreskrifterna om stödet meddelas av regeringen i förordning. Den beslutande myndigheten måste underrätta skattemyndigheten om storleken av beviljat stöd. Regler om beslutande myndighet enligt skattebetalningslagen finns i 2 kap.

Stöd som har beviljats av länsstyrelse och bestämts till sitt belopp bör således få tillgodoföras kommunen genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för kommunen enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen.

Enligt 16 kap. 8 § skattebetalningslagen gäller att inbetalning av avdragen skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt från kommuner och landsting skall göras genom avräkning från fordran enligt 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Eftersom skattekontot skall krediteras för det stöd som utgår innebär det att avräkningen kommer att minskas i motsvarande mån.

För att ge länsstyrelsen en kontrollmöjlighet av att planerade projekt verkligen fullföljs bör en del av stödet tillgodoföras först sedan projektet är färdigställt och länsstyrelsen har underrättats om detta på vederbörligt sätt och redovisning lämnats. Det kan vara lämpligt att dela upp tillgodoförandet i två lika stora delar. Därvid bör gälla att hälften av beviljat belopp får krediteras när beslut om stödets storlek har fattats och resterande del när kommunen underrättat länsstyrelsen om att projektet är färdigställt och lämnat redovisning.

4.2 Övriga villkor

Stödet skall inte avse fastighets- eller fastighetsområdesnät. Detta bör uttryckas så att stödet inte får avse den del av nätet som är beläget närmast abonnenten på enskild mark och där nätet enbart betjänar de abonnenter som finns på fastigheten.

Stödet till kommunerna för Orts- och områdesnät bör så tydligt som möjligt skiljas från det statliga stödet för regionala ledningsförbindelser som utredningen enligt sina ursprungliga direktiv kommer att lämna förslag om i höst. Stödet får därför inte avse åtgärder för att anlägga sådana ortssammanbindande nät som dels prioriteras av regional- och näringspolitiska skäl, dels under de närmaste fem åren inte bedöms komma till stånd på helt kommersiella grunder och för vilka stöd utgår i särskild ordning. Undantag från denna regel får dock göras om det finns särskilda skäl.

Stödet beviljas av länsstyrelsen eller det regionala självstyrelseorganet i det län där kommunen är belägen.

Regler om regionalt utvecklingsarbete finns i förordningen (1998:1634) om regionalt utvecklingsarbete. Dessa regler gäller generellt varför någon hänvisning till reglerna inte erfordras.

Ansökan om stöd skall innehålla en redogörelse för de åtgärder som skall vidtas. Projektet skall beskrivas. Kommunen skall också förbinda sig att använda bidraget för de ändamål som länsstyrelsen har godkänt. Detta skall framgå tydligt av ansökan. Länsstyrelserna skall sedan följa upp att projekten genomförs och att avtalen med nätinnehavarna innehåller de villkor som kommunen skall uppställa och även i övrigt tillse att kommunerna följer villkoren för stödet. En bestämmelse bör därför finnas om att länsstyrelsen genom uppföljning skall tillse att utgivna stöd används för godkända ändamål.

5 Överväganden om fördelning mellan stödformerna

Den totala ramen för de båda stöden, kommunstödet respektive skattereduktionen för abonnenter, har i proposition 1999/2000:86 bedömts bli 3,2 miljarder kronor för perioden 2001–2004. Det är ännu mycket svårt att bedöma hur stora resurser som kommer att tas i anspråk särskilt av skattereduktionen för abonnenter.

Över fyraårsperioden som helhet kan de båda stödformerna komma att ta hälften var av ramen i anspråk. För närvarande diskuteras att begränsa skattereduktionen till åren 2001–2002. Men för att öka precisionen i fördelningen bör man ta förnyad ställning efter en tvåårsperiod. Min utgångspunkt är att 1,2 miljarder kronor då ska ha förbrukats i kommunstöd. Om skattelättnaden då bedöms ha förbrukat lika mycket, 1,2 miljarder av ramen, återstår 0,8 miljarder för förnyad fördelning. Även kriterierna kan då behöva omprövas.

Jag anser det vara väsentligt att utbyggnaden sker så snabbt som möjligt. Huvuddelen av kommunstödet bör därför förbrukas under de första två åren. För att stimulera fram detta kan man lägga in en beslutspunkt som innebär att beviljat stöd måste vara ianspråktaget i ett i huvudsak genomfört projekt senast den 1 november 2002. De medel som därmed inte förbrukats av kommunen kan gå till en regionpott, som förvaltas av respektive länsstyrelse eller regionalt självstyrelseorgan, efter vad regeringen förordnar om senare.

Det kan finnas farhågor för att leveranskapaciteten av optofiber kan bli en begränsande faktor. Om så skulle vara fallet, kan det finnas anledning att revidera tidplanen.

6 Kort sammanfattning av förslagen

Jag föreslår i sammanfattning

- en lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommunerna för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet,
- en förordning om stöd till kommunerna för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet som innehåller villkor för stöd till kommuner som önskar stimulera byggandet av lokal IT-infrastruktur samt ett förslag till fördelning i en första etapp av 1,2 miljarder mellan län och kommuner,
- att fördelningen till kommuner sker dels inom en ekonomisk maximiram som bygger på en kombination av invånarantal på landsbygden och landsbygdens areal inom respektive kommun, dels utifrån en prövning av projekt,
- att stödet beviljas av länsstyrelsen eller det regionala självstyrelseorganet i det län där kommunen är belägen,
- att huvuddelen av kommunstödet bör förbrukas under de första två åren,
- samt, slutligen, en fördelning av ramen på 3,2 miljarder kronor innebärande att skattelättnaden för abonnenternas bredbandsanslutning och kommunstödet vardera förväntas ta i anspråk 1,2 miljarder kronor under den första tvåårs-perioden, med möjligheter till omprövning av fördelningen av de återstående (3,2–2,4=) 0,8 miljarderna inför de två återstående åren.

7 Finansiering samt ekonomiska och andra konsekvenser

7.1 Statsfinansiella konsekvenser

En arbetsgrupp inom Regeringskansliet utformar förslag till regler för skatteavdrag för abonnenter som investerat i bredbandsanslutning (över en viss kostnad). De båda stödformerna kommer under perioden år 2001–2004 att totalt belasta statsinkomsterna med 3,2 miljarder kronor. En utgångspunkt kan vara att vardera stödet inledningsvis beräknas till 1,2 miljarder. Enligt vad som för närvarande diskuteras skulle skattereduktionen begränsas till 1 januari 2001 till och med 31 december 2002. När kostnaderna för skattereduktionen är kända kan det beräknas hur mycket som återstår av de 3,2 miljarder kronorna.

Det är tänkbart att hela beloppet 1,2 miljarder kronor inte är in-tecknat i form av beviljade ansökningar om kommunstöd vid slutet av 2002, i synnerhet som det vid slutet av 2002 ännu återstår två år av perioden. En bedömning bör därför göras vid denna tidpunkt för åren 2003-2004 vad gäller kommunstödet. Skall ytterligare skattereduktion utgå måste det ske genom lagändring

Förbrukningen av kommunstödet bör i huvudsak ske under de två första åren. Fördelningen över åren blir då enligt följande:

Tabell. Prognos av förbrukning av kommunstöd respektive skatte-lättnad till abonnenter under åren 2001–2004 under förutsättningen att beloppen totalt sett fördelas jämnt mellan stödformerna. Miljarder kronor

År	2001	2002	2003	2004	Summa
Kommunstöd	0,6	0,6			1,6
Skattereduktion	0,6	0,6		0,8	1,6
Summa	1,2	1,2		0,8	3,2

Observera dock att jag förutsätter att en omprövning sker efter en två-årsperiod vilket kan göra fördelningen annorlunda under de två sista åren.

7.2 Konsekvenser för kommunernas ekonomi

Det bör framhållas att det framlagda förslaget bygger på frivilliga åtaganden från kommunernas sida. Samtidigt avses det statliga stödet enligt IT-propositionen (prop.1999/ 2000:86) täcka bara en mindre del av utgiften. I den mån andra stöd eller marknaden inte finansierar investeringen, kan vissa kommuner komma att själva bidra till investeringskostnaderna. Jag har inte inom utredningens ram kunnat bedöma i hur stor utsträckning kommunerna själva är beredda att skjuta till pengar.

7.3 Regionalpolitiska konsekvenser

Vissa delar av landet som normalt tar del av de statliga regionalpolitiska stöden (konton under rubriken Regional utjämning och utveckling) har bidragit till finansieringen av de IT-politiska stödformerna, särskilt stödet till regionnäten. Det är därför rimligt att göra en bedömning av hur stor del av det IT-politiska stödet (summan av stöd till regionnät och kommunstöd) som går till motsvarande regioner. Det kommunala stöd som behandlas i denna rapport utgör bara en del av det totala stödet.

40 kommuner i norra Sverige¹¹ skulle ha fått nedsatta socialavgifter i enlighet med regeringens förslag, totalt 350 miljoner kronor under de närmaste åren, som nu istället bidragit till finansieringen av IT-infrastruktursatsningen. Enligt det förslag till fördelningskriterier som jag lägger fram, skulle dessa kommuner i stöd till Orts- och Områdesnät få 385 miljoner kronor enbart som kommunstöd (detta under förutsättningen att projekten från dessa kommuner uppnår den maximala stödnivån). Till detta kommer det stöd till det ortssammanbindande nätet som utredningen ännu arbetar med.

¹¹ De flesta kommunerna i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län, samtliga kommuner i Jämtlands län samt enstaka kommuner i Gävleborg, Dalarna och Värmland.

7.4 Jämställdhetsaspekter

Det saknas statistik om hur jämställdhetsaspekten tillgodoses inom de delar av IT-sektorn som arbetar särskilt med nätbyggande och förvaltning av nät. IT-infrastrukturutredningen (SOU 1999:85) konstaterade att i de rådslag på ett tiotal orter som utredningen medverkat i och som besökts av cirka 220 personer, så var andelen kvinnor omkring 13 procent. Jämit, dvs. Rådet för jämställdhetsfrågor, har i en rapport våren 2000¹² visat att ett antal IT-branscher (konsultverksamhet avseende maskinvara, datakonsultverksamhet, programvaruproduktion, databehandling, databasverksamhet) har en genomsnittlig kvinnoandel på 28 procent. Det finns ingen anledning att tro att branschen för nätbyggande och förvaltning av nät ligger högre än detta genomsnitt, snarare tvärtom.

Jämställdhetsaspekter på nätbyggande skall inte bara inskränkas till själva byggprocessen och förvaltandet av nät. Jämit redovisar i den ovannämnda rapporten även hur tillgången till och användningen av datorer fördelar sig mellan könen. Procentandelarna av män respektive kvinnor som har tillgång till och har använt dator och Internet är enligt Jämit ”rätt så lika för de bägge könen”. En förbättrad tillgång till nät på landsbygden, gynna både män och kvinnor och på sikt kanske leda till en jämnare könsfördelning även inom IT-branscherna.

¹² SOU 2000:31. Rapport 1. *Jämställdhet och IT – en kartläggning på uppdrag av Jämit.*

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om kreditering på skattekonto av stöd till kommunerna för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet

1 § Stöd till kommuner för anläggande av lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet som har beslutats av länsstyrelse eller regionalt självstyrelseorgan enligt lagen (1996:1414) om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning och som avser stödberättigade åtgärder som har utförts under perioden 1 juli 2000 - 31 december 2004 får tillgodoföras kommuner genom kreditering på sådant skattekonto som har upprättats för kommunen enligt 3 kap. 5 § skattebetalningslagen (1997:483).

2 § Vid beviljande av stöd enligt denna lag skall iakttagas att det sammanlagda stödet enligt denna lag och den totala skattereduktion som medges enligt lagen (...-.) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation inte är avsett att överstiga 3,2 miljarder kr.

3 § Regeringen meddelar närmare föreskrifter om det stöd som skall krediteras skattekontot.

I betänkandet föreslås kommunerna erhålla stöd för att anlägga lokala allmänt tillgängliga telenät med hög överföringskapacitet. Termen allmänt tillgängligt telenät är hämtad från telelagen (1993:597). Termen är inte definierad i lagen men allmänt anses att ett nät är allmänt tillgängligt om det står till allmänhetens förfogande. Ett kännetecken för att nätet skall anses allmänt tillgängligt är att det står öppet för en vid krets av användare att ansluta sig till nätet. Termen lokala nät används för att skilja ut den del av det allmänt tillgängliga nätet som är närmast abonnenterna och som med hänsyn till nätets uppbyggnad kan sägas utgöra en nivå i näthierarkin i förhållande till stamnät och ortssammanbindande nät. Det lokala nätet omfattar också det som allmänt betecknas som accessnät. Med hög överföringskapacitet avses att det nya nätet skall kunna överföra multimediatjänster med god kvalitet.

Stödet föreslås beviljas av länsstyrelsen eller det regionala självstyrelseorganet i det län där kommunen är belägen. Regeringen föreslås utfärda en förordning om stödet vari de närmare förutsättningarna för att beviljas stöd framgår. När en länsstyrelse beviljar stöd skall den lämna uppgift om storleken av beviljat stöd till skattemyndigheten. Av 3 kap. 5 § skattebetalningslagen jämfört med 1 kap. 1 § samma lag och de lagar som där anges följer nämligen att kommunerna har skattekonton. Skattemyndigheten får tillgodoföra kommunen stödet genom kreditering av skattekonto med så stort belopp som länsstyrelsen har beviljat stöd med. Länsstyrelserna meddelar skattemyndigheten vilket belopp som får krediteras kommunen. Regler om vilken skattemyndighet som skall fatta beslut finns i 2 kap. skattebetalningslagen.

Kreditering får endast avse stödberättigade åtgärder som har utförts under perioden 1 juli 2000 - 31 december 2004.

Stödet till kommunerna enligt detta förslag får inte, tillsammans med den totala skattereduktion som utgår enligt det förslag till lag om skattereduktion för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation som f.n. är under utarbetande i Regeringskansliet, överstiga 3,2 miljarder. Detta skall iakttas vid beviljande av stödet till kommunerna. Skattereduktionen är en generell rättighet som till sin natur inte är begränsad till visst belopp.

Regeringen bemyndigas meddela närmare föreskrifter om det stöd som skall krediteras skattekontot.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2001. Efter vad som framgår är avsikten att de åtgärder för vilka stöd skall kunna utgå skall avse åtgärder som vidtas från och med den 1 juli 2000 till och med den 31 december 2004. Ansökan om bidrag kan dock enligt förslaget inte göras innan den 1 januari 2001 och tillgodoräknande av beviljat stöd genom kreditering av skattekonto kan då naturligtvis inte ske dessförinnan.

Bilaga 1.

Direktiv och tilläggsdirektiv till utredningen om infrastrukturprogram för bredbandskommunikation

Kommittédirektiv

Infrastrukturprogram för bredbandskommunikation

**Dir.
2000:04**

Beslut vid regeringssammanträde den 2000-01-27

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas med uppdrag att

- göra ett förslag till ett nationellt infrastrukturprogram, bl.a. efter samråd med Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, Post- och Telestyrelsen och Svenska Kraftnät,
- utarbeta ett underlag till en överenskommelse med Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet om former för och inriktning av kommuners och landstings arbete med kommunala försörjningsprogram,
- samla in uppgifter från kommuner, landsting, länsstyrelser och regionala självstyrelseorgan, regionala samarbetsorganisationer inom detta område samt övriga aktörer om deras prioritering av förbindelser som inte bedöms komma att tillhandahållas av marknadens aktörer under de närmaste fem åren,
- i infrastrukturprogrammet bl.a. redovisa en prioritering av mellan vilka orter det bör finnas ledningsförbindelser, som inte bedöms komma till stånd på kommersiella grunder samt vad en eventuell statlig medfinansiering skulle komma att kosta,
- klarlägga möjligheterna att använda existerande stöd,
- klarlägga om infrastrukturprogrammet kan användas som villkor för en eventuell statlig stödgivning och i så fall på vilket sätt,

- lämna förslag till villkor för tillgänglighet till de nät som helt eller delvis eventuellt finansieras med statliga medel,
- föreslå under vilka former staten skall medverka i nätutbyggnaden,
- klarlägga i vilken utsträckning det finns redan färdig kanalisation som är möjlig att använda,
- klargöra vilka resurser i form av totala kostnader och personal som kan komma att krävas för programarbete,
- föreslå vilken organisation eller myndighet som, sedan utredaren fullgjort sitt uppdrag, bör fortsätta arbetet med det nationella programmet.

IT-infrastrukturutredningen

Behovet av program för försörjning av ledning för datakommunikation framfördes av IT-infrastrukturutredningen i betänkandet "Bredband för tillväxt i hela landet" (SOU 1999:85).

Syftet med ett nationellt infrastrukturprogram var enligt utredningen att ange målbild, inriktning och geografiska principer för ett bredbandsnät. I programmet skulle bl.a. ingå förslag till hopkopplingspunkter mellan stamnät och lokala nät. Bakgrunden till programmet är att staten inte bara har ansvar för att stimulera utbyggnaden av ett öppet nät och för regional- och näringspolitiken. Enligt utredningen borde staten också ha ett övervakande och sammanhållande ansvar för att nätet var säkert och tillgängligt till rimliga priser. Öppenheten betonades av utredningen, innebärande att ledning borde kunna hyras av alla operatörer till rimliga priser. Utredaren lade särskild vikt vid begreppet "program" eftersom detta innebar att staten så långt möjligt borde undvika att etablera sig som investerare och ägare på detta område. Förslaget innehöll dock ingen närmare precisering av vilka befogenheter som skulle kopplas till ett program. Syftet var att vägleda myndigheter och marknadsaktörer snarare än styra. Av betänkandet framgick dock att överensstämmelse med infrastrukturprogrammet kunde vara ett villkor för statsstöd till kanalisation och andra anläggningar för ledning, dvs. rör, master eller liknande (vari inkluderas även utrustning för trådlös kommunikation) och regionalpolitiskt stöd till anslutningskostnad.

De kommunala programmen för försörjning av bredbandsledning nämndes i utredningen som ett tänkbart föremål för överläggningar mellan staten, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet. Tanken var att kommuner och landsting frivilligt skulle åta sig att upprätta sådana program som vägledning för eget eller andras nätbyggande. Dessutom kunde sådana program öka möjligheterna till regional samverkan och

samordnade upphandlingar. Vidare kunde exempelvis beredskapsaspekter, i samarbete med länsstyrelserna, behöva beaktas.

Av utredningens kartläggningar framgick att marknadens aktörer genomgående prioriterade tätbebyggda delar av landet med sammanlagt ungefär 70 procent av landets befolkning, men också att framförallt Telia och Banverket i viss utsträckning hyr ut IT-infrastruktur även i de glesare befolkade delarna av landet.

De föreslagna programmen har kommenterats av många remissinstanser. Ett antal remissinstanser har tillstyrkt förslaget, men det förekommer också förslag om kompletteringar, justeringar och rena avstyckanden. En sammanställning av remissvaren finns inom Näringsdepartementet.

Utgångspunkter för utredarens arbete

Svenska Kraftnäts utredning

Regeringen gav den 14 oktober 1999 Svenska kraftnät i uppdrag att utreda förutsättningarna för att hyra ut ledning och tillhandahålla data-transmissionskapacitet genom att bygga ut optokabel till landets samtliga kommunhuvudorter, på kommersiella villkor och utan att använda statliga anslag. Uppdraget redovisades den 8 november 1999 (dnr N1999/11617/SÄ). Av utredningen framgår att ett optokabelnät som når flertalet kommunhuvudorter borde kunna byggas ”med tillfredsställande ekonomisk avkastning”. För att ansluta orter med relativt få invånare och med långa utbyggnadssträckor krävdes, enligt Svenska kraftnäts utredning, ”någon form av stöd”. Svenska kraftnät har ännu inte avslutat detaljplaneringen av sitt projekt, varför utredningens allmänna slutsatser kan behöva revideras efter hand.

IT-infrastrukturens tillgänglighet

Ett krav i utredningsuppdraget till Svenska kraftnät var att ledningen skulle vara öppen. Med detta avses förutom geografisk tillgänglighet även att ledningen är tekniskt tillgänglig. Detta innebär bl.a. att den måste ha tillräcklig kapacitet och möjliggöra en sammanhängande, rikstäckande förbindelse. Tillgänglighet förutsätter rimliga priser, i första hand som resultat av en fungerande konkurrens, vilket dock inte nödvändigtvis behöver innebära samma priser över hela landet. Slutligen innefattar öppenhet även konkurrensneutralitet. Denna tillgodoses enklast med nät som inte ägs av tjänsteproducerande operatörer. Men även

operatörsägda nät som hyrs ut på konkurrensneutrala villkor innebär en hög grad av öppenhet.

I utredarens uppdrag ingår att göra prioriteringar av de utbyggnadsbehov som inte marknaden förväntas tillgodose. Den viktigaste utgångspunkten för dessa prioriteringar skall vara att tillgodose en grundläggande tillgång till IT-infrastruktur för bredbandskommunikation. Med detta menas att utredaren skall begränsa förslagen till sträckor där nät saknas eller där kapaciteten inte bedöms vara tillräcklig. Värdet av en högre grad av tillgänglighet hos existerande nät bör av utredaren ställas i relation till kostnaden för att uppnå denna.

Begreppet bredband definieras på olika sätt i debatten. IT-infrastrukturutredningen valde en definition som utgick från nätet närmast användaren (accessnätet) och att detta skulle ha kapacitet för minst 2 Mbit/s i båda riktningarna. Även andra definitioner används. Gemensamt för dem är vanligen att man avser en kapacitet som är avsevärt högre än vid användning av modem i dagens accessnät för telefoni, i synnerhet i riktning mot användaren. I ett transportnät krävs givetvis ännu högre kapacitet av en ledning än i accessnätet, vilket gör att den använda definitionen inte är direkt avgörande för utredarens arbete. Observera att denna definition är teknikneutral med avseende på alla de trådburna eller trådlösa tekniker som uppfyller kapacitetskravet.

Såväl privata som offentliga aktörer har byggt och bygger nät. Numera erbjuder Telia uthyrning av ledning i hela landet, även, i förekommande fall, mellan orter på längre avstånd från varandra, något som inte tidigare gjorts annat än i undantagsfall. Utbudet av sådan ledning är dock särskilt koncentrerat till de mer tätbefolkade delarna av landet. I de mer glesbefolkade delarna av landet är det ofta så att Telia antingen är den enda som i dag kan erbjuda IT-infrastruktur med bredbandskapacitet eller också är tillgången på sådan redan i dag otillräcklig. Till många orter erbjuder Banverket bredbandskapacitet och fungerar på så sätt som en konkurrent till Telia när det gäller uthyrning av kapacitet. Lokala förhållanden av detta slag är en viktig bakgrund till utredarens bedömningar av utbudet i dag och i framtiden.

Marknaden och kommunerna

Många kommuner har ansett att det ligger i deras intresse att främja bredbandsnät som i växlande grad är tillgängliga för alla. Det kan dock inte förväntas att alla kommuner själva eller via sina bolag skall bygga, äga och förvalta sådana nät. Detta kommer i betydande utsträckning att göras av privata företag. Ett viktigt syfte med det nationella programmet är att på olika sätt skapa förutsättningar för utbud av IT-infrastruktur i

hela landet, även där marknaden och kommunerna ännu inte tillgodoser behovet.

Framväxten av bredbandsnät i allt fler bostadsområden skapar en efterfrågan på transportnät med bredbandskapacitet. Styrkan i efterfrågan är det främsta skälet för staten att inte på bred front bygga och förvalta ett omfattande nät i egen regi. Ett statligt infrastrukturprogram syftar därför i första hand till att skapa tydliga förutsättningar och ange spelreglerna för offentliga och privata aktörer.

En invändning från vissa remissinstanser har varit att kommunerna inte är rätt instans för en bedömning av ledningsbehov. Självfallet skall kommunerna inte ensamma bedöma t.ex. behovet av ett eventuellt statligt stöd till vissa förbindelser. I statens ansvar ingår att, tillsammans med statliga och andra regionala instanser, t.ex. regionala samarbetsorgan på IT-området, sätta in de kommunala infrastrukturbehoven i ett regionalt och nationellt sammanhang. Men liksom andra infrastrukturområden, t.ex. vägnät och avloppsnät, har en stor lokal betydelse och därmed också kräver ett stort kommunalt engagemang, finns det även i frågan om bredbandsnät ett starkt kommunalt intresse som måste beaktas.

Uppdraget

Uppdraget består av två huvuddelar, en del som rör hela landet och en annan del som särskilt berör glest befolkade delar.

För att skapa en helhetsbild behövs ett nationellt infrastrukturprogram av i huvudsak det slag som IT-infrastrukturutredningen föreslog. Utredaren skall föreslå ett program som skall beskriva hur målen för den geografiska tillgängligheten och de andra kraven på IT-infrastruktur för bredbandskommunikation kan tillgodoses samt principer för ansvarsfördelningen mellan staten och övriga aktörer. Programmet skall behandla även andra förutsättningar som kan kräva statens medverkan och som behövs för att underlätta en utbyggnad av ett bredbandsnät. En viktig utgångspunkt är att programmet i första hand ska vara vägledande och underlätta en utbyggnad i marknadens regi. Utredaren bör överväga och föreslå regler som garanterar säkerheten och framkomligheten i ett landsomfattande nät. Dessa bör inkluderas i infrastrukturprogrammet. I samband med förslag om en eventuell stödgivning skall utredaren även föreslå åtgärder som säkerställer en fungerande konkurrens och en rimlig prisnivå. Behovet av en god överblick över en framväxande, ny struktur skall vägas mot riskerna för en byråkratiskt tungrodd beslutsorganisation. Utredaren skall föreslå en organisatorisk

form för en eventuellt fortsatt statlig medverkan och föreslå finansiering för detta.

Utredaren skall även efter överläggningar med Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet lämna förslag till hur ett frivilligt åtagande från kommuner och landsting kan utformas i syfte att få till stånd lokala och regionala försörjningsprogram. Vidare skall utredaren klargöra vilket stöd, t.ex. i form av rådgivning och lagstiftning, som kan behöva ges till kommuner och landsting för ett meningsfullt programarbete samt hur detta kan finansieras. Överläggningarna med förbunden kan också gälla de kriterier utredaren använder för att bedöma valet av närings- och regionalpolitiskt prioriterade förbindelser mellan orter.

Det föreslagna infrastrukturprogrammet gäller hela landet. En av IT-infrastrukturutredningens slutsatser var att det kunde finnas behov av insatser för att stimulera utbyggnad av bl.a. transportnät i de glest befolkade delarna av Sverige, även utöver ett stomnät. Utredningen avgränsade allmänt statens stödåtagande till de glesare befolkade delarna av Sverige med totalt omkring 30 procent av befolkningen, vilket i stort sett omfattar området utanför kommunernas huvudorter.

Den ovan nämnda avgränsningen av ett eventuellt statligt stödåtagande kan användas som utgångspunkt för utredarens överväganden. Ytterligare avgränsningar måste dock göras. Många småorter som t.ex. ligger i närheten av större orter kan komma att få transportnät genom marknadens försorg. De mer glesbefolkade delarna finns inte enbart inom de delar av landet som uppfyller villkoren för regionalpolitisk stödgivning till företag. Eventuellt stöd till investeringar i ledning som ingår i en nationell infrastrukturpolitik kommer därför inte att följa samma regler som regionalpolitiskt stöd till företag. Ett IT-stöd skulle kunna vara en del av en kombinerad infrastruktur- och regionalpolitik.

Utredaren bör bedöma den delen av transportnätet som förbinder de mindre orterna i kommunerna med stomnätet som i sin tur förbinder kommunernas huvudorter med varandra. Däremot faller förbindelsen ända fram till slutanvändaren, det s.k. accessnätet, utanför detta uppdrag. Uppdraget omfattar således inte fastighetsnät, dvs. nät inom exempelvis ett bostadshus. Därmed har också en gräns dragits gentemot stöd till företag och andra slutabonnenter, vilket inte innefattas i detta uppdrag. Transportnätet förutsätter ett accessnät som når abonnenterna, varför de båda nätdelarna har ett starkt samband. I de kommunala programmen kommer bl.a. att behöva uppmärksammas hur man når fram till accessnäten med kanalisation. Detta är ett exempel på att frågor i anslutning till accessnät kan väckas i de ovan nämnda överläggningarna med Kommun- och Landstingsförbunden.

Transportnätet förväntas i stor utsträckning förverkligas av marknadens och andra icke statliga aktörer. Det är därför viktigt att osäkerhet

om statens intentioner inte hämmar andra aktörers investeringsvilja. Utredaren skall därför peka ut de förbindelser som bör prioriteras av regional- och näringspolitiska skäl och som inte bedöms komma till stånd under de närmaste fem åren på helt kommersiella grunder.

Utredaren skall som ett av underlagen för sina bedömningar använda kommuners och landstings prioriteringar av ledningsbehoven. Länsstyrelserna och de regionala självstyrelseorganen har i regleringsbrev för 2000 fått i uppdrag att lämna de underlag rörande bedömning av framtida IT-infrastruktur som utredaren begär. Där det finns samarbetsorganisationer som redan har gjort eller inlett arbete på regionala infrastrukturprogram, bör utredaren samråda även med dessa. Även information och bedömningar från andra aktörer kan ge ett värdefullt bidrag.

Kostnadsramar skall anges för en eventuell statlig medfinansiering av investeringar och vad man kan uppnå inom dessa ramar. Kostnadsramarna skall bygga på alternativa kostnads- och intäktsanalyser av respektive förbindelser under olika förutsättningar, med hänsyn tagen bl.a. till säkerhetskraven på ledningstrukturen. I det sammanhanget bör behovet nämnas av säkra bredbandsförbindelser på det s.k. public safetyområdet. I ett av alternativen bör bara sådana sträckor ingå där lämplig IT-infrastruktur helt saknas. Ett alternativ bör prioritera orter som har ett stort inslag av företag som för sin verksamhet är beroende av IT-kommunikation.

Utredaren skall också föreslå under vilka former staten skall medverka i nätutbyggnaden, exempelvis genom upphandling, långivning eller genom att staten går in som hel eller delvis nätägare. Också möjligheten att med stöd av tillståndsvillkor enligt 15 § telelagen erhålla tillgång till erforderlig öppen ledning skall beaktas. Enligt samma lagrum ges möjlighet att föreskriva om sådana villkor. Möjligheten att använda detta instrument för att åstadkomma tillgång till öppen ledning skall utredas. En viktig förutsättning i detta sammanhang är att både Sveriges och EU:s regler om upphandling och statligt stöd samt den sektorspecifika teleregleringen beaktas samt att ledningarna blir tillgängliga på konkurrensneutrala villkor. Upphandling skall väljas i första hand för att på så sätt stimulera den kommersiella utbyggnaden. Utredaren skall också undersöka hur existerande stöd kan användas.

IT-infrastrukturutredningen bedömde att det i stor utsträckning skulle finnas kanalisation, t.ex. redan nedgrävda tomma rör, att tillgå eller att sådan relativt snabbt kunde åstadkommas, vilket kunde minska investeringskostnaden för ledningsdragnings väsentligt. På denna punkt har många remissinstanser haft synpunkter, bl.a. att utredningens underlag var alltför svagt. Det vore därför värdefullt att få en klar bild av i vilken utsträckning det redan finns lämplig kanalisation för ledningsdragnings, i

marken eller luften. Utredaren skall bl.a. med kommuners och berörda myndigheters hjälp försöka få en bättre bild av tillgänglig kanalisation.

Utredaren skall i övrigt samråda med länsstyrelserna och de regionala självstyrelseorganen, Post- och telestyrelsen, Närings- och teknikutvecklingsverket, Glesbygdsverket, regionalpolitiska utredningen (N 1999:01), IT-kommissionen samt övriga myndigheter, organisationer och företag som utredaren finner lämpligt. Särskilt bör statliga verk och bolag med egna nät- och kanalisationsresurser nämnas, framförallt Banverket, Svenska kraftnät, Telia, Teracom och Vägverket.

För utredaren gäller vidare regeringens direktiv till samtliga kommittéer och särskilda utredare om att redovisa de konsekvenser på olika områden som krävs i kommittéförordningen, SFS 1998:1474.

Utredaren skall, vad avser bedömningen av förbindelser som inte bedöms komma till stånd på kommersiella grunder redovisa en preliminär bedömning senast den 31 mars 2000. En slutlig redovisning av uppdraget skall lämnas senast den 30 oktober 2000. Redovisningen skall vara skriftlig, i form av ett delbetänkande och ett slutbetänkande. I delbetänkandet skall utöver den redovisning som nämnts ovan, även ingå en preliminär bedömning av vad ett infrastrukturprogram bör innehålla. Slutbetänkandet skall omfatta hela uppdraget.

(Näringsdepartementet)

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till utredningen om infrastrukturprogram för bredbandskommunikation (N 2000:01)

**Dir.
2000:44**

Beslut vid regeringssammanträde den 11 maj 2000.

Sammanfattning av uppdraget

Regeringen har tidigare beslutat uppdra åt en särskild utredare att göra ett förslag till ett nationellt infrastrukturprogram för bredbandskommunikation m.m. (dir. 2000:04). Utredaren får nu följande två tilläggsuppgifter

- att ge förslag till ett stöd till kommunerna för att underlätta abonnentanslutning till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet i glest bebyggda områden
- att lämna förslag på hur den av regeringen föreslagna ekonomiska ramen om 3 200 miljoner kronor för stöd till bredbandsanslutning skall fördelas mellan stöd till kommunerna och skattelättnad för fysiska och juridiska personer för att på bästa sätt uppfylla regeringens intentioner.

Bakgrund

Ett nationellt infrastrukturprogram

I propositionen *Ett informationssamhälle för alla* (prop. 1999/2000:86) som för närvarande behandlas av riksdagen gjordes bl.a. bedömningen att hushåll och företag i alla delar av Sverige inom de närmaste åren borde få tillgång till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet. Av propositionen framgick att detta i första hand skulle ske i marknadens regi. Staten hade dock ett övergripande ansvar att se till att IT-infrastruktur fanns tillgänglig i hela landet. Regeringen ansåg vidare att

konkurrens, låga priser och en snabb utveckling främjades av att ett stort antal operatörer och IT-företag hade möjlighet att nyttja näten. Konkurrensneutralitet och mångfald på näten skulle främjas genom statliga insatser och regler. Den teknik som skulle kunna överbrygga avstånden i landet fick inte på grund av stora skillnader i tillgänglighet, taxor och kapacitet bli ytterligare en klyfta mellan storstad och glesbygd. Ett nationellt infrastrukturprogram borde upprättas. Vidare angav regeringen bl.a. att det nationella infrastrukturprogrammet i första hand borde vara vägledande och underlätta en utbyggnad i marknadens regi samt att staten inte i detalj borde peka ut tekniska lösningar. Regeringen ansåg att det var viktigt att staten genom sina åtgärder främjade möjligheterna till långsiktigt hållbara infrastrukturlösningar utan att för den skull frångå kravet på att inte peka ut tekniska lösningar i detalj.

Stöd till kommunerna m.m. för att underlätta utbyggnad av nätet

Transportnätet förutsätter accessnät, d.v.s. nätet närmast abonnenterna, varför de båda delarna har ett starkt samband. Av propositionen framgick att accessnätet skulle bli kostnadskrävande och nätinvesteringen per abonnent skulle bli högre i glesbygd eftersom antalet abonnenter var färre och avstånden längre. På samma sätt som när det gäller det lokala och regionala transportnätet skulle det kunna finnas delar av accessnätet som inte bedömdes kunna komma till stånd på kommersiella grunder. En kommun skulle också kunna av näringspolitiska eller andra skäl välja att prioritera utbyggnad av accessnätet i vissa delar av kommunen.

För att underlätta en utbyggnad också i gles bebyggda delar borde en kommun kunna få möjlighet att söka stöd för att underlätta anslutning till infrastruktur med hög överföringskapacitet. Stödet borde förenas med villkor som t.ex. att kommunerna har ett lokalt program för försörjning av IT-infrastruktur. Ansökningarna från kommunerna borde prövas utifrån regional- och näringspolitiska grunder. Stödet borde avse fastigheter där anslutning skulle bli avsevärt dyrare för abonnenterna än i normala fall. Ytterligare villkor skulle kunna vara att nätet skulle vara tillgängligt och kunna hyras av alla operatörer samt att priserna var rimliga och enhetliga inom kommunen. Det framhölls att utbyggnad av accessnät var ett frivilligt åtagande för kommunerna. Det statliga stödet borde därför täcka endast en mindre del av utgiften. Slutligen borde kommunerna redan vid sitt beslut om en eventuell utbyggnad ha rimliga möjligheter att bedöma om de uppfyllde villkoren för att få del av stödet.

Regeringens avsikt med stödet till kommunerna var sammanfattningsvis att det skulle minska skillnaderna i tillgänglighet, taxor och kapacitet mellan storstad och glesbygd.

Regeringen föreslog vidare i propositionen att 3 200 miljoner kronor skulle reserveras för dels skattelättnad för fysiska och juridiska personer för bredbandsanslutning, dels stödet till kommunerna för att ordna möjlighet till abonnentanslutning.

Vad gäller utformningen av en skattelättnad för bredbandsanslutning för fysiska och juridiska personer utreds för närvarande denna inom Regeringskansliet (Finansdepartementet) med inriktning på att ny lagstiftning skall kunna träda i kraft den 1 januari 2001.

Uppdraget

Regeringen uppdrar åt den särskilda utredaren med uppgift att göra ett förslag till ett nationellt infrastrukturprogram för bredbandskommunikation (dir. 2000:04) att även lägga fram förslag om följande.

1. Utformningen av stöd till kommunerna för att underlätta abonnentanslutning till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet i glest byggda områden. Stödet är inte avsett för installation av s.k. fastighetsnät. Stödet skall belasta statsbudgetens inkomstsida och utgå i form av en reduktion av kommunernas skatteinbetalningar. Ett exempel på stödgivningsform som skall utredas är kreditering på skattekonto i likhet med det stöd som lämnas för anställningsstöd enligt lagen (1999:591) om kreditering av anställningsstöd på skattekonto. Utredaren skall föreslå vilka villkor som bör ställas i samband med stödgivningen samt organisationen för detta stöd. Vidare skall förslag lämnas till hur staten vid stödgivning kan uppnå att konkurrensneutralitet och mångfald på näten skall råda. Utredaren skall vidare analysera behovet av ytterligare författningsändringar som utredningen ger upphov till. Utredaren skall också analysera stödets förenlighet med den kommunala likställighetsprincipen för att undvika att kommunen gynnar vissa grupper framför andra samt stödets förenlighet med EG:s statsstödsregler. Avsikten är att lagstiftningen skall träda i kraft den 1 januari 2001 och att investeringar gjorda under andra halvåret 2000 skall kunna ligga till grund för reduktion av skatteinbetalning.
2. Utredaren ska lämna förslag på hur den totala ramen om 3 200 miljoner kronor som enligt regeringens förslag bör reserveras för bredbandsanslutning skall fördelas mellan stöd till kommunerna och skattelättnad för fysiska och juridiska personer för att på bästa sätt uppfylla regeringens intentioner. Utredaren skall också lämna förslag till hur stödet till kommunerna bäst kan begränsas till den del som föreslås avsättas av de totalt 3 200 miljoner kronorna.

Utgångspunkter och redovisningstidpunkt

En utgångspunkt för det ursprungliga direktivets uppdrag om att göra en bedömning av vilka transportnätförbindelser som bör prioriteras av regional- och näringspolitiska skäl och som inte bedöms komma till stånd under de närmaste fem åren på helt kommersiella grunder, skall vara regeringens förslag till riksdagen (prop. 1999/2000:86) att reservera 2 625 miljoner kr för statligt stöd till dessa transportnätförbindelser i det regionala nätet för åren 2000-2004.

Det Post- och telestyrelsen redovisar i sin rapport 2 maj 2000 om hur risker för monopolisering av bredbandstjänster till flerfamiljshus kan undvikas (N2000/3829/ITFoU) kan utgöra ett underlag vid utformningen av villkoren för stöd till kommunerna.

Utgångspunkten för utredarens uppdrag både vad avser de ursprungliga direktiven och dessa tilläggsdirektiv skall vara de mål och den inriktning för IT-politiken samt de bedömningar som regeringen redovisat i propositionen Ett informationssamhälle för alla (prop. 1999/2000:86).

De delar som ingår i detta tilläggsuppdrag skall redovisas senast den 15 juni 2000.

(Näringsdepartementet)

Bilaga 2.

Kommun- och länsvis redovisning av förslag till fördelning av maximistöd (tabell 1) samt av kommunernas och länens andelar av rikets landsbygdsbefolkning och -areal (tabell 2).

Tabell 1. Beräknat maximistöd per kommun i kronor

Genomsnittlig kommunandel X 100 = kolumn E + kolumn H i tabell 2

Kommun- nummer	Kommun namn	Genomsnittlig kommunandel (andel av 1)	Ram	Max. stöd/ kommun i kronor	Utfallet per inv. på landsb. i kr
0114	Upplands Väsby	0	1200000000	0	0
0115	Vallentuna	0,001804	1200000000	2165249	297
0117	Österåker	0,002078	1200000000	2494096	272
0120	Värmdö	0,004011	1200000000	4813407	265
0123	Järfälla	0	1200000000	0	0
0125	Ekerö	0,001958	1200000000	2349733	252
0126	Huddinge	0	1200000000	0	0
0127	Botkyrka	0,000967	1200000000	1160127	261
0128	Salem	0	1200000000	0	0
0136	Haninge	0,001653	1200000000	1983298	337
0138	Tyresö	0	1200000000	0	0
0139	Upplands Bro	0,001605	1200000000	1926117	265
0140	Nykvarn	0,000445	1200000000	533768	275
0160	Täby	0	1200000000	0	0
0162	Danderyd	0	1200000000	0	0
0163	Sollentuna	0	1200000000	0	0
0180	Stockholm	0	1200000000	0	0
0181	Södertälje	0,003069	1200000000	3682579	292
0182	Nacka	0	1200000000	0	0
0183	Sundbyberg	0	1200000000	0	0
0184	Solna	0	1200000000	0	0
0186	Lidingö	0	1200000000	0	0
0187	Vaxholm	0	1200000000	0	0
0188	Norrtälje	0,008324	1200000000	9989280	367
0191	Sigtuna	0,003477	1200000000	4172120	255
0192	Nynäshamn	0,00177	1200000000	2123889	298
Stockholms län		0,031161		37393662	
0305	Häbo	0,000902	1200000000	1082021	243
0319	Älvkarleby	0,000799	1200000000	958647	290
0360	Tierp	0,005195	1200000000	6234152	424
0380	Uppsala	0,011289	1200000000	13546934	346
0381	Enköping	0,005096	1200000000	6115594	351
0382	Östhammar	0,005517	1200000000	6619937	385
Uppsala län		0,028798		34557285	

0428	Vingåker	0,001374	1200000000	1648432	336
0461	Gnesta	0,001444	1200000000	1733273	367
0480	Nyköping	0,005687	1200000000	6824239	375
0481	Oxelösund	0	1200000000	0	0
0482	Flen	0,003023	1200000000	3627266	345
0483	Katrineholm	0,003677	1200000000	4412951	388
0484	Eskilstuna	0,005358	1200000000	6429870	326
0486	Strängnäs	0,003659	1200000000	4390604	320
0488	Trosa	0,000686	1200000000	822653	304
Södermanlands län		0,024908		29889288	

0509	Ödeshög	0,001642	1200000000	1970671	344
0512	Ydre	0,001753	1200000000	2103099	507
0513	Kinda	0,002915	1200000000	3497560	553
0560	Boxholm	0,001117	1200000000	1340091	618
0561	Åtvidaberg	0,001895	1200000000	2273784	465
0562	Finspång	0,003237	1200000000	3884547	447
0563	Valdemarsvik	0,002075	1200000000	2489440	463
0580	Linköping	0,007275	1200000000	8730479	324
0581	Norrköping	0,006397	1200000000	7676601	351
0582	Söderköping	0,002291	1200000000	2748822	389
0583	Motala	0,00375	1200000000	4500274	372
0584	Vadstena	0,000516	1200000000	619079	308
0586	Mjölby	0,002045	1200000000	2453638	355
Östergötlands län		0,036907		44288083	

0604	Aneby	0,001322	1200000000	1585847	479
0617	Gnosjö	0,001623	1200000000	1947831	339
0642	Mullsjö	0,000469	1200000000	563252	347
0643	Habo	0,001029	1200000000	1235066	360
0662	Gislaved	0,003655	1200000000	4385663	428
0665	Vaggeryd	0,001999	1200000000	2399264	572
0680	Jönköping	0,007053	1200000000	8463180	334
0682	Nässjö	0,003885	1200000000	4661968	353
0683	Värnamo	0,004626	1200000000	5550735	381
0684	Sävsjö	0,002146	1200000000	2575136	412
0685	Vetlanda	0,00503	1200000000	6036591	425
0686	Eksjö	0,002537	1200000000	3044573	419
0687	Tranås	0,001183	1200000000	1419688	389
Jönköpings län		0,036557		43868793	

0760	Uppvidinge	0,00369	1200000000	4428185	447
0761	Lessebo	0,001523	1200000000	1828149	344
0763	Tingsryd	0,003557	1200000000	4267942	409
0764	Alvesta	0,003594	1200000000	4313199	382
0765	Älmhult	0,002683	1200000000	3219719	446
0767	Markaryd	0,001851	1200000000	2221477	365
0780	Växjö	0,006912	1200000000	8294304	364
0781	Ljungby	0,005152	1200000000	6182992	487
Kronobergs län		0,028963		34755968	

0821	Högsby	0,002332	1200000000	2797962	428
0834	Torsås	0,002052	1200000000	2461843	327
0840	Mörbylånga	0,002649	1200000000	3179152	354
0860	Hultsfred	0,003576	1200000000	4291792	435
0861	Mönsterås	0,002412	1200000000	2894932	347
0862	Emmaboda	0,001869	1200000000	2242467	475
0880	Kalmar	0,004507	1200000000	5408848	330
0881	Nybro	0,00322	1200000000	3863894	512
0882	Oskarshamn	0,003333	1200000000	3999307	428
0883	Västervik	0,006119	1200000000	7342493	438
0884	Vimmerby	0,003245	1200000000	3893946	485
0885	Borgholm	0,002501	1200000000	3001719	369
Kalmar län		0,037815		45378354	

0980	Gotland	0,011801	1200000000	14161479	399
Gotlands län		0,011801		14161479	

1060	Olofström	0,001694	1200000000	2032937	318
1080	Karlskrona	0,006308	1200000000	7569591	302
1081	Ronneby	0,003491	1200000000	4188735	347
1082	Karlshamn	0,00233	1200000000	2796282	312
1083	Sölvesborg	0,001778	1200000000	2133766	248
Blekinge län		0,015601		18721311	

1214	Svalöv	0,002301	1200000000	2761302	289
1230	Staffanstorps	0,000605	1200000000	726338	229
1231	Burlöv	0	1200000000	0	0
1233	Vellinge	0,00154	1200000000	1847557	236
1256	Östra Göinge	0,002678	1200000000	3213099	288
1257	Örkelljunga	0,001325	1200000000	1589890	314
1260	Bjuv	0,001429	1200000000	1714761	232
1261	Kävlinge	0,001535	1200000000	1841556	240
1262	Lomma	0	1200000000	0	0
1263	Svedala	0,001232	1200000000	1478342	270
1264	Skurup	0,001495	1200000000	1793598	255
1265	Sjöbo	0,002623	1200000000	3147325	304
1266	Hörby	0,001937	1200000000	2324184	315
1267	Höör	0,001575	1200000000	1890268	285
1270	Tomelilla	0,001731	1200000000	2077775	319
1272	Bromölla	0,001013	1200000000	1215662	254
1273	Osby	0,001909	1200000000	2291242	387
1275	Perstorp	0,000361	1200000000	433684	305
1276	Klippan	0,002013	1200000000	2415215	295
1277	Åstorp	0	1200000000	0	0
1278	Båstad	0,001998	1200000000	2397080	252
1280	Malmö	0	1200000000	0	0
1281	Lund	0,002637	1200000000	3163832	282
1282	Landskrona	0,001999	1200000000	2398657	235
1283	Helsingborg	0,003623	1200000000	4347063	252

1284	Höganäs	0,00119	1200000000	1427469	240
1285	Eslöv	0,00299	1200000000	3587772	277
1286	Ystad	0,002201	1200000000	2640916	281
1287	Trelleborg	0,002978	1200000000	3573463	263
1290	Kristianstad	0,007742	1200000000	9290499	301
1291	Simrishamn	0,003006	1200000000	3607651	272
1292	Ängelholm	0,003506	1200000000	4207224	268
1293	Hässleholm	0,006319	1200000000	7582727	329
Skåne län		0,067488		80986153	

1315	Hylte	0,002702	1200000000	3242982	477
1380	Halmstad	0,006795	1200000000	8153690	292
1381	Laholm	0,004561	1200000000	5472941	320
1382	Falkenberg	0,005539	1200000000	6647313	327
1383	Varberg	0,006521	1200000000	7825388	284
1384	Kungsbacka	0,006871	1200000000	8245574	259
Hallands län		0,03299		39587888	

1401	Härryda	0,002412	1200000000	2894189	257
1402	Partille	0	1200000000	0	0
1407	Öckerö	0	1200000000	0	0
1415	Stenungsund	0,002282	1200000000	2738098	255
1419	Tjörn	0,002322	1200000000	2786925	240
1421	Orust	0,003351	1200000000	4021477	267
1427	Sotenäs	0,001309	1200000000	1570242	240
1430	Munkedal	0,002178	1200000000	2614188	385
1435	Tanum	0,003646	1200000000	4374861	362
1438	Dals-Ed	0,001992	1200000000	2390118	481
1439	Färgelanda	0,002169	1200000000	2602413	367
1440	Ale	0,001769	1200000000	2123149	284
1441	Lerum	0,001735	1200000000	2081753	264
1442	Värgårda	0,001635	1200000000	1962466	342
1443	Bollebygd	0,001154	1200000000	1384213	299
1444	Grästorps	0,000834	1200000000	1000593	338
1445	Essunga	0,001341	1200000000	1609765	275
1446	Karlsborg	0,001208	1200000000	1449946	416
1447	Gullspång	0,001493	1200000000	1792078	300
1452	Tranemo	0,002757	1200000000	3308095	374
1460	Bengtstors	0,00277	1200000000	3323591	434
1461	Mellerud	0,001853	1200000000	2223486	361
1462	Lilla Edet	0,00188	1200000000	2255654	282
1463	Mark	0,004932	1200000000	5918833	317
1465	Svenljunga	0,002735	1200000000	3282163	455
1466	Herrljunga	0,001742	1200000000	2090742	368
1470	Vara	0,003379	1200000000	4055042	324
1471	Götene	0,002112	1200000000	2533810	300
1472	Tibro	0,000691	1200000000	829502	314
1473	Töreboda	0,001774	1200000000	2129133	390
1480	Göteborg	0,004022	1200000000	4826083	246
1481	Mölnådal	0,000737	1200000000	884901	238
1482	Kungälv	0,003623	1200000000	4347088	259

1484	Lysekil	0,001583	1200000000	1899214	258
1485	Uddevalla	0,003872	1200000000	4646456	295
1486	Strömstad	0,001603	1200000000	1923268	377
1487	Vänersborg	0,002825	1200000000	3389716	332
1488	Trollhättan	0,002172	1200000000	2606833	294
1489	Alingsås	0,003045	1200000000	3654267	286
1490	Borås	0,005712	1200000000	6854465	296
1491	Ulricehamn	0,004102	1200000000	4922268	370
1492	Åmål	0,001278	1200000000	1533746	444
1493	Mariestad	0,002496	1200000000	2995568	340
1494	Lidköping	0,003372	1200000000	4046763	319
1495	Skara	0,002023	1200000000	2427977	315
1496	Skövde	0,003506	1200000000	4206647	311
1497	Hjo	0,000854	1200000000	1025013	368
1498	Tidaholm	0,001613	1200000000	1935933	400
1499	Falköping	0,004612	1200000000	5534231	348
Västra Götalands län		0,112506		135006961	

1715	Kil	0,001169	1200000000	1403025	357
1730	Eda	0,002861	1200000000	3433290	395
1737	Torsby	0,008655	1200000000	10386343	1055
1760	Storfors	0,001406	1200000000	1686723	351
1761	Hammarö	0	1200000000	0	0
1762	Munkfors	0,000208	1200000000	249124	314
1763	Forshaga	0,001419	1200000000	1702821	322
1764	Grums	0,0013	1200000000	1559817	356
1765	Årjäng	0,003434	1200000000	4120291	627
1766	Sunne	0,003655	1200000000	4385990	500
1780	Karlstad	0,00535	1200000000	6420104	337
1781	Kristinehamn	0,002294	1200000000	2752516	423
1782	Filipstad	0,003421	1200000000	4104837	760
1783	Hagfors	0,004489	1200000000	5387148	635
1784	Arvika	0,004947	1200000000	5935995	477
1785	Säffle	0,003255	1200000000	3906367	529
Värmlands län		0,047862		57434390	

1814	Lekeberg	0,001944	1200000000	2333099	333
1860	Laxå	0,001361	1200000000	1632907	522
1861	Hallsberg	0,002532	1200000000	3038967	355
1862	Degerfors	0,000975	1200000000	1170214	436
1863	Hällefors	0,002021	1200000000	2425506	850
1864	Ljusnarsberg	0,001243	1200000000	1491472	621
1880	Örebro	0,007618	1200000000	9142114	313
1881	Kumla	0,001373	1200000000	1647495	260
1882	Askersund	0,00265	1200000000	3179591	416
1883	Karlskoga	0,001087	1200000000	1303810	482
1884	Nora	0,001634	1200000000	1960499	481
1885	Lindesberg	0,004969	1200000000	5963187	399
Örebro län		0,029407		35288861	

1904	Skinnskatteberg	0,00186	1200000000	2232272	459
1907	Surahammar	0,001175	1200000000	1409695	346
1917	Heby	0,004373	1200000000	5247916	385
1960	Kungsör	0,000663	1200000000	795083	303
1961	Hallstahammar	0,001009	1200000000	1210201	255
1962	Norberg	0,000772	1200000000	926930	702
1980	Västerås	0,005287	1200000000	6344662	306
1981	Sala	0,003577	1200000000	4292324	451
1982	Fagersta	0,000527	1200000000	632400	465
1983	Köping	0,002246	1200000000	2695347	361
1984	Arboga	0,000952	1200000000	1142466	366
Västmanlands län		0,022441		26929297	

2021	Vansbro	0,003816	1200000000	4579005	621
2023	Malung	0,007723	1200000000	9267638	1629
2026	Gagnef	0,003055	1200000000	3666066	361
2029	Leksand	0,003695	1200000000	4434338	461
2031	Rättvik	0,00424	1200000000	5087900	803
2034	Orsa	0,00305	1200000000	3660507	2044
2039	Älvdalen	0,009792	1200000000	11750077	1506
2061	Smedjebacken	0,002471	1200000000	2964772	531
2062	Mora	0,006311	1200000000	7573030	802
2080	Falun	0,006866	1200000000	8239682	428
2081	Borlänge	0,002208	1200000000	2649126	347
2082	Säter	0,002075	1200000000	2490005	367
2083	Hedemora	0,002847	1200000000	3416354	400
2084	Avesta	0,002292	1200000000	2749973	360
2085	Ludvika	0,003962	1200000000	4754619	544
Dalarnas län		0,064403		77283092	

2101	Ockelbo	0,002799	1200000000	3358323	540
2104	Hofors	0,001105	1200000000	1325429	421
2121	Ovanåker	0,004555	1200000000	5465700	651
2132	Nordanstig	0,004129	1200000000	4954328	471
2161	Ljusdal	0,01098	1200000000	13175858	939
2180	Gävle	0,005381	1200000000	6457638	415
2181	Sandviken	0,004445	1200000000	5334025	377
2182	Söderhamn	0,004471	1200000000	5365412	354
2183	Bollnäs	0,005555	1200000000	6666586	470
2184	Hudiksvall	0,007602	1200000000	9122247	477
Gävleborgs län		0,051021		61225546	

2260	Ånge	0,006495	1200000000	7794381	943
2262	Timrå	0,002582	1200000000	3098394	405
2280	Härnösand	0,003048	1200000000	3657910	477
2281	Sundsvall	0,012118	1200000000	14541680	395
2282	Kramfors	0,005586	1200000000	6703595	436
2283	Sollefteå	0,010884	1200000000	13060706	965
2284	Örnsköldsvik	0,013486	1200000000	16183551	596
Västernorrlands län		0,0542		65040217	

2303	Ragunda	0,005269	1200000000	6322214	974
2305	Bräcke	0,007047	1200000000	8455958	1092
2309	Krokom	0,010963	1200000000	13155712	943
2313	Strömsund	0,010295	1200000000	12353767	1183
2321	Åre	0,010164	1200000000	12196492	1250
2326	Berg	0,009881	1200000000	11857216	1433
2361	Härjedalen	0,010515	1200000000	12617724	1088
2380	Östersund	0,005647	1200000000	6776493	598
Jämtlands län		0,06978		83735576	
2401	Nordmaling	0,003364	1200000000	4037031	520
2403	Bjurholm	0,002545	1200000000	3053561	1112
2404	Vindeln	0,005403	1200000000	6484091	1056
2409	Robertsfors	0,003393	1200000000	4071041	554
2417	Norsjö	0,003661	1200000000	4393717	915
2418	Malå	0,003219	1200000000	3862482	1037
2421	Storuman	0,009652	1200000000	11582270	1638
2422	Sorsele	0,008922	1200000000	10706152	3300
2425	Dorotea	0,005129	1200000000	6155395	1830
2460	Vännäs	0,001552	1200000000	1862635	424
2462	Vilhelmina	0,009084	1200000000	10900743	2663
2463	Åsele	0,007707	1200000000	9248763	2493
2480	Umeå	0,009102	1200000000	10922439	380
2481	Lycksele	0,009164	1200000000	10996436	2437
2482	Skellefteå	0,014802	1200000000	17762716	521
Västerbottens län		0,0967		116039472	
2505	Arvidsjaur	0,008776	1200000000	10531707	4243
2506	Arjeplog	0,008962	1200000000	10754456	3113
2510	Jokkmokk	0,008848	1200000000	10617556	3716
2513	Överkalix	0,005289	1200000000	6346678	1475
2514	Kalix	0,004877	1200000000	5852233	540
2518	Övertorneå	0,004872	1200000000	5846837	1018
2521	Pajala	0,009762	1200000000	11714134	1532
2523	Gällivare	0,00928	1200000000	11136542	2173
2560	Älvsbyn	0,003402	1200000000	4082436	1059
2580	Luleå	0,006281	1200000000	7536995	410
2581	Piteå	0,008408	1200000000	10089294	552
2582	Boden	0,008178	1200000000	9813233	1500
2583	Haparanda	0,002442	1200000000	2930537	513
2584	Kiruna	0,009313	1200000000	11175002	2112
Norrbottens län		0,09869		118427639	
Riket		1		119999313	458

Anmärkningar om ingångsdata: Uppgifterna avser befolkning (1999) och arealer utanför tätorter med minst 3 000 invånare, i enlighet med ortsin- delningen 1995.

Tabell 2. Beräkningsunderlag för kommunstöd utifrån kommunernas befolkning och areal på landsbygd, dvs. i orter mindre än 3 000 invånare och i glesbygd

Ingångsdata: Statistiska Centralbyrån, Johnny Sehlin. 2000-06-03
 Beträffande ingångsdata se anmärkningar efter föregående tabell.

A	B	C	D	E	F	G	H
Kommun- nummer	Kommun- namn	Återst. areal (när 100km ² dragits från alla)	Rikets landsb- areal (efter just)	Andel landsb- areal av riket (efter just)	Inv. på lands- bygd (efter just)	Rikets landsb.- befolkn. (efter just)	Andel landsb- befolkn. (efter just)
0114	Upplands Väsby	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0115	Vallentuna	250	301099	0,0830%	7282	2620879	0,2778%
0117	Österåker	196,4	301099	0,0652%	9185	2620879	0,3505%
0120	Värmdö	332,2	301099	0,1103%	18134	2620879	0,6919%
0123	Järfälla	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0125	Ekerö	108,1	301099	0,0359%	9323	2620879	0,3557%
0126	Huddinge	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0127	Botkyrka	72,1	301099	0,0239%	4440	2620879	0,1694%
0128	Salem	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0136	Haninge	319,3	301099	0,1060%	5884	2620879	0,2245%
0138	Tyresö	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0139	Upplands Bro	130,8	301099	0,0434%	7275	2620879	0,2776%
0140	Nykvarn	45,1	301099	0,0150%	1939	2620879	0,0740%
0160	Täby	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0162	Danderyd	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0163	Sollentuna	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0180	Stockholm	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0181	Södertälje	397,5	301099	0,1320%	12626	2620879	0,4817%
0182	Nacka	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0183	Sundbyberg	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0184	Solna	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0186	Lidingö	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0187	Vaxholm	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0188	Norrköping	1885,2	301099	0,6261%	27225	2620879	1,0388%
0191	Sigtuna	216,6	301099	0,0719%	16339	2620879	0,6234%
0192	Nynäshamn	248,2	301099	0,0824%	7117	2620879	0,2716%
Stockholms län		4201,5		1,3954%	126769		4,8369%
0305	Häbo	32,1	301099	0,0107%	4447	2620879	0,1697%
0319	Älvkarleby	101,5	301099	0,0337%	3304	2620879	0,1261%
0360	Tierp	1439	301099	0,4779%	14706	2620879	0,5611%
0380	Uppsala	2303,3	301099	0,7650%	39126	2620879	1,4929%
0381	Enköping	1069,2	301099	0,3551%	17407	2620879	0,6642%
0382	Östhammar	1347,8	301099	0,4476%	17185	2620879	0,6557%
Uppsala län		6292,9		2,0900%	96175		3,6696%

0428	Vingåker	264,3	301099	0,0878%	4900	2620879	0,1870%
0461	Gnesta	327,9	301099	0,1089%	4717	2620879	0,1800%
0480	Nyköping	1335,9	301099	0,4437%	18181	2620879	0,6937%
0481	Oxelösund	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
0482	Flen	611	301099	0,2029%	10526	2620879	0,4016%
0483	Katrineholm	907,4	301099	0,3014%	11378	2620879	0,4341%
0484	Eskilstuna	961,3	301099	0,3193%	19719	2620879	0,7524%
0486	Strängnäs	627,7	301099	0,2085%	13715	2620879	0,5233%
0488	Trosa	102,3	301099	0,0340%	2703	2620879	0,1031%
Södermanlands län		5137,8		1,7063%	85839		3,2752%
0509	Ödeshög	331	301099	0,1099%	5727	2620879	0,2185%
0512	Ydre	578,4	301099	0,1921%	4152	2620879	0,1584%
0513	Kinda	1029	301099	0,3417%	6321	2620879	0,2412%
0560	Boxholm	423,2	301099	0,1406%	2170	2620879	0,0828%
0561	Åtvidaberg	579,5	301099	0,1925%	4888	2620879	0,1865%
0562	Finspång	951,5	301099	0,3160%	8686	2620879	0,3314%
0563	Valdemarsvik	631,2	301099	0,2096%	5380	2620879	0,2053%
0580	Linköping	1282,1	301099	0,4258%	26976	2620879	1,0293%
0581	Norrköping	1341,9	301099	0,4457%	21852	2620879	0,8338%
0582	Söderköping	567,9	301099	0,1886%	7064	2620879	0,2695%
0583	Motala	867,7	301099	0,2882%	12105	2620879	0,4619%
0584	Vadstena	80,1	301099	0,0266%	2007	2620879	0,0766%
0586	Mjölby	437	301099	0,1451%	6914	2620879	0,2638%
Östergötlands län		9100,5		3,0224%	114242		4,3589%
0604	Aneby	415,1	301099	0,1379%	3314	2620879	0,1264%
0617	Gnosjö	317,7	301099	0,1055%	5743	2620879	0,2191%
0642	Mullsjö	96,2	301099	0,0319%	1623	2620879	0,0619%
0643	Habo	226,2	301099	0,0751%	3426	2620879	0,1307%
0662	Gislaved	1024,1	301099	0,3401%	10243	2620879	0,3908%
0665	Vaggeryd	722,2	301099	0,2399%	4194	2620879	0,1600%
0680	Jönköping	1333,5	301099	0,4429%	25361	2620879	0,9677%
0682	Nässjö	822,7	301099	0,2732%	13203	2620879	0,5038%
0683	Värnamo	1110,4	301099	0,3688%	14581	2620879	0,5563%
0684	Sävsjö	574,6	301099	0,1908%	6247	2620879	0,2384%
0685	Vetlanda	1397,3	301099	0,4641%	14206	2620879	0,5420%
0686	Eksjö	693,8	301099	0,2304%	7260	2620879	0,2770%
0687	Tranås	293	301099	0,0973%	3651	2620879	0,1393%
Jönköpings län		9026,8		2,9980%	113052		4,3135%
0760	Uppvidinge	1084,5	301099	0,3602%	9903	2620879	0,3779%
0761	Lessebo	307,5	301099	0,1021%	5309	2620879	0,2026%
0763	Tingsryd	944	301099	0,3135%	10426	2620879	0,3978%
0764	Alvesta	868,6	301099	0,2885%	11280	2620879	0,4304%
0765	Älmhult	785,6	301099	0,2609%	7226	2620879	0,2757%
0767	Markaryd	414,7	301099	0,1377%	6094	2620879	0,2325%
0780	Växjö	1545,5	301099	0,5133%	22778	2620879	0,8691%
0781	Ljungby	1643,9	301099	0,5460%	12699	2620879	0,4845%
Kronobergs län		7594,3		2,5222%	85715		3,2705%

0821	Högsby	652,3	301099	0,2166%	6544	2620879	0,2497%
0834	Torsås	369,2	301099	0,1226%	7540	2620879	0,2877%
0840	Mörbylånga	562,7	301099	0,1869%	8989	2620879	0,3430%
0860	Hultsfred	1019,5	301099	0,3386%	9873	2620879	0,3767%
0861	Mönsterås	494,4	301099	0,1642%	8342	2620879	0,3183%
0862	Emmaboda	583,2	301099	0,1937%	4719	2620879	0,1801%
0880	Kalmar	831,6	301099	0,2762%	16388	2620879	0,6253%
0881	Nybro	1071,3	301099	0,3558%	7553	2620879	0,2882%
0882	Oskarshamn	934,3	301099	0,3103%	9337	2620879	0,3563%
0883	Västervik	1756,7	301099	0,5834%	16782	2620879	0,6403%
0884	Vimmerby	1032,5	301099	0,3429%	8022	2620879	0,3061%
0885	Borgholm	572	301099	0,1900%	8133	2620879	0,3103%
Kalmar län		9879,7		3,2812%	112222		4,2818%
0980	Gotland	3028,5	301099	1,0058%	35498	2620879	1,3544%
Gotlands län		3028,5		1,0058%	35498		1,3544%
1060	Olofström	284,7	301099	0,0946%	6402	2620879	0,2443%
1080	Karlskrona	918,5	301099	0,3050%	25070	2620879	0,9565%
1081	Ronneby	716,3	301099	0,2379%	12062	2620879	0,4602%
1082	Karlshamn	374,7	301099	0,1244%	8953	2620879	0,3416%
1083	Sölvesborg	80,6	301099	0,0268%	8619	2620879	0,3289%
Blekinge län		2374,8		0,7887%	61106		2,3315%
1214	Svalöv	288,1	301099	0,0957%	9554	2620879	0,3645%
1230	Staffanstorps	0,2	301099	0,0001%	3171	2620879	0,1210%
1231	Burlöv	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
1233	Vellinge	27,5	301099	0,0091%	7831	2620879	0,2988%
1256	Östra Göinge	331,7	301099	0,1102%	11148	2620879	0,4254%
1257	Örkelljunga	217	301099	0,0721%	5056	2620879	0,1929%
1260	Bjuv	9,8	301099	0,0033%	7405	2620879	0,2825%
1261	Kävlinge	43,1	301099	0,0143%	7669	2620879	0,2926%
1262	Lomma	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
1263	Svedala	113	301099	0,0375%	5474	2620879	0,2089%
1264	Skurup	92,1	301099	0,0306%	7033	2620879	0,2683%
1265	Sjöbo	390,6	301099	0,1297%	10348	2620879	0,3948%
1266	Hörby	318,5	301099	0,1058%	7380	2620879	0,2816%
1267	Höör	187,6	301099	0,0623%	6624	2620879	0,2527%
1270	Tomelilla	293,3	301099	0,0974%	6523	2620879	0,2489%
1272	Bromölla	59,3	301099	0,0197%	4794	2620879	0,1829%
1273	Osby	469,7	301099	0,1560%	5920	2620879	0,2259%
1275	Perstorp	54,5	301099	0,0181%	1420	2620879	0,0542%
1276	Klippan	271,7	301099	0,0902%	8185	2620879	0,3123%
1277	Åstorp	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
1278	Båstad	112,1	301099	0,0372%	9495	2620879	0,3623%
1280	Malmö	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
1281	Lund	297,9	301099	0,0989%	11227	2620879	0,4284%
1282	Landskrona	29,6	301099	0,0098%	10220	2620879	0,3899%
1283	Helsingborg	201,8	301099	0,0670%	17232	2620879	0,6575%
1284	Höganäs	32,9	301099	0,0109%	5949	2620879	0,2270%
1285	Eslöv	312,7	301099	0,1039%	12950	2620879	0,4941%

1286	Ystad	244	301099	0,0810%	9412	2620879	0,3591%
1287	Trelleborg	230,5	301099	0,0766%	13603	2620879	0,5190%
1290	Kristianstad	1120,6	301099	0,3722%	30828	2620879	1,1762%
1291	Simrishamn	288,9	301099	0,0959%	13244	2620879	0,5053%
1292	Ängelholm	310,5	301099	0,1031%	15675	2620879	0,5981%
1293	Hässleholm	1156,7	301099	0,3842%	23054	2620879	0,8796%
Skåne län		9880,7		3,2815%	349530		13,3364%
1315	Hylte	846,1	301099	0,2810%	6801	2620879	0,2595%
1380	Halmstad	881,9	301099	0,2929%	27940	2620879	1,0661%
1381	Laholm	783	301099	0,2600%	17091	2620879	0,6521%
1382	Falkenberg	1000,8	301099	0,3324%	20325	2620879	0,7755%
1383	Varberg	760	301099	0,2524%	27567	2620879	1,0518%
1384	Kungsbacka	484,9	301099	0,1610%	31797	2620879	1,2132%
Hallands län		4756,7		1,5798%	131521		5,0182%
1401	Härryda	157,3	301099	0,0522%	11273	2620879	0,4301%
1402	Partille	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
1407	Öckerö	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
1415	Stenungsund	142,5	301099	0,0473%	10720	2620879	0,4090%
1419	Tjörn	65,1	301099	0,0216%	11607	2620879	0,4429%
1421	Orust	288,4	301099	0,0958%	15056	2620879	0,5745%
1427	Sotenäs	37,8	301099	0,0126%	6530	2620879	0,2492%
1430	Munkedal	531,7	301099	0,1766%	6791	2620879	0,2591%
1435	Tanum	808,9	301099	0,2686%	12069	2620879	0,4605%
1438	Dals-Ed	628	301099	0,2086%	4974	2620879	0,1898%
1439	Färgelanda	491,9	301099	0,1634%	7086	2620879	0,2704%
1440	Ale	206,7	301099	0,0686%	7475	2620879	0,2852%
1441	Lerum	137,1	301099	0,0455%	7900	2620879	0,3014%
1442	Vårgårda	324,7	301099	0,1078%	5746	2620879	0,2192%
1443	Bollebygd	163,3	301099	0,0542%	4625	2620879	0,1765%
1444	Grästorps	162,3	301099	0,0539%	2958	2620879	0,1129%
1445	Essunga	136,1	301099	0,0452%	5847	2620879	0,2231%
1446	Karlsborg	327,6	301099	0,1088%	3482	2620879	0,1329%
1447	Gullspång	213	301099	0,0707%	5974	2620879	0,2279%
1452	Tranemo	645,1	301099	0,2142%	8835	2620879	0,3371%
1460	Bengtstors	788,9	301099	0,2620%	7651	2620879	0,2919%
1461	Mellerud	408,7	301099	0,1357%	6155	2620879	0,2348%
1462	Lilla Edet	213,8	301099	0,0710%	7992	2620879	0,3049%
1463	Mark	824,9	301099	0,2740%	18674	2620879	0,7125%
1465	Svenljunga	818,2	301099	0,2717%	7215	2620879	0,2753%
1466	Herrljunga	397	301099	0,1319%	5677	2620879	0,2166%
1470	Vara	598,2	301099	0,1987%	12506	2620879	0,4772%
1471	Götene	301	301099	0,1000%	8448	2620879	0,3223%
1472	Tibro	112,4	301099	0,0373%	2645	2620879	0,1009%
1473	Töreboda	442	301099	0,1468%	5453	2620879	0,2081%
1480	Göteborg	170,6	301099	0,0567%	19596	2620879	0,7477%
1481	Mölndal	16,7	301099	0,0055%	3720	2620879	0,1419%
1482	Kungälv	254,2	301099	0,0844%	16776	2620879	0,6401%
1484	Lysekil	106,5	301099	0,0354%	7369	2620879	0,2812%
1485	Uddevalla	521,5	301099	0,1732%	15757	2620879	0,6012%

1486	Strömstad	378,9	301099	0,1258%	5103	2620879	0,1947%
1487	Vänersborg	526,6	301099	0,1749%	10223	2620879	0,3901%
1488	Trollhättan	287,9	301099	0,0956%	8881	2620879	0,3389%
1489	Alingsås	365,6	301099	0,1214%	12780	2620879	0,4876%
1490	Borås	776,3	301099	0,2578%	23184	2620879	0,8846%
1491	Ulricehamn	940	301099	0,3122%	13319	2620879	0,5082%
1492	Åmål	373,1	301099	0,1239%	3452	2620879	0,1317%
1493	Mariestad	492,4	301099	0,1635%	8799	2620879	0,3357%
1494	Lidköping	574,4	301099	0,1908%	12677	2620879	0,4837%
1495	Skara	332,1	301099	0,1103%	7715	2620879	0,2944%
1496	Skövde	554,8	301099	0,1843%	13546	2620879	0,5168%
1497	Hjo	194,2	301099	0,0645%	2787	2620879	0,1063%
1498	Tidaholm	415,7	301099	0,1381%	4838	2620879	0,1846%
1499	Falköping	950,7	301099	0,3157%	15899	2620879	0,6066%
Västra Götalands län		18604,8		6,1790%	427785		16,3222%
1715	Kil	252,7	301099	0,0839%	3929	2620879	0,1499%
1730	Eda	724,7	301099	0,2407%	8689	2620879	0,3315%
1737	Torsby	4081,5	301099	1,3555%	9842	2620879	0,3755%
1760	Storfors	294,2	301099	0,0977%	4807	2620879	0,1834%
1761	Hammarö	0	301099	0,0000%	0	2620879	0,0000%
1762	Munkfors	33,8	301099	0,0112%	794	2620879	0,0303%
1763	Forshaga	246,1	301099	0,0817%	5296	2620879	0,2021%
1764	Grums	279,8	301099	0,0929%	4378	2620879	0,1670%
1765	Årjäng	1312,9	301099	0,4360%	6570	2620879	0,2507%
1766	Sunne	1192,8	301099	0,3961%	8776	2620879	0,3348%
1780	Karlstad	1030,5	301099	0,3422%	19074	2620879	0,7278%
1781	Kristinehamn	633,4	301099	0,2104%	6510	2620879	0,2484%
1782	Filipstad	1439,1	301099	0,4779%	5404	2620879	0,2062%
1783	Hagfors	1728,3	301099	0,5740%	8488	2620879	0,3239%
1784	Arvika	1548,9	301099	0,5144%	12447	2620879	0,4749%
1785	Säffle	1111,8	301099	0,3692%	7386	2620879	0,2818%
Värmlands län		15910,5		5,2841%	112390		4,2883%
1814	Lekeberg	366,4	301099	0,1217%	7002	2620879	0,2672%
1860	Laxå	460,2	301099	0,1528%	3127	2620879	0,1193%
1861	Hallsberg	542,9	301099	0,1803%	8549	2620879	0,3262%
1862	Degerfors	278,9	301099	0,0926%	2684	2620879	0,1024%
1863	Hällefors	889,2	301099	0,2953%	2855	2620879	0,1089%
1864	Ljusnarsberg	472,4	301099	0,1569%	2403	2620879	0,0917%
1880	Örebro	1231,1	301099	0,4089%	29218	2620879	1,1148%
1881	Kumla	99,2	301099	0,0329%	6333	2620879	0,2416%
1882	Askersund	717,9	301099	0,2384%	7640	2620879	0,2915%
1883	Karlskoga	343,3	301099	0,1140%	2707	2620879	0,1033%
1884	Nora	515,8	301099	0,1713%	4074	2620879	0,1554%
1885	Lindesberg	1274,3	301099	0,4232%	14956	2620879	0,5706%
Örebro län		7191,6		2,3885%	91548		3,4930%
1904	Skinnskatteberg	562	301099	0,1866%	4859	2620879	0,1854%
1907	Surahammar	238,7	301099	0,0793%	4080	2620879	0,1557%
1917	Heby	1069,3	301099	0,3551%	13616	2620879	0,5195%

1960	Kungsör	98	301099	0,0325%	2620	2620879	0,1000%
1961	Hallstahammar	61,5	301099	0,0204%	4751	2620879	0,1813%
1962	Norberg	313,4	301099	0,1041%	1321	2620879	0,0504%
1980	Västerås	804	301099	0,2670%	20716	2620879	0,7904%
1981	Sala	1061,7	301099	0,3526%	9508	2620879	0,3628%
1982	Fagersta	161	301099	0,0535%	1361	2620879	0,0519%
1983	Köping	495,8	301099	0,1647%	7458	2620879	0,2846%
1984	Arboga	215	301099	0,0714%	3119	2620879	0,1190%
Västmanlands län		5080,4		1,6873%	73409		2,8009%
2021	Vansbro	1450,5	301099	0,4817%	7376	2620879	0,2814%
2023	Malung	3997,1	301099	1,3275%	5690	2620879	0,2171%
2026	Gagnef	671,6	301099	0,2230%	10168	2620879	0,3880%
2029	Leksand	1120,1	301099	0,3720%	9620	2620879	0,3671%
2031	Rättvik	1824,9	301099	0,6061%	6340	2620879	0,2419%
2034	Orsa	1631,2	301099	0,5417%	1791	2620879	0,0683%
2039	Älvdalen	5000	301099	1,6606%	7804	2620879	0,2978%
2061	Smedjebacken	846,3	301099	0,2811%	5584	2620879	0,2131%
2062	Mora	2715,3	301099	0,9018%	9445	2620879	0,3604%
2080	Falun	1925,7	301099	0,6396%	19230	2620879	0,7337%
2081	Borlänge	452,5	301099	0,1503%	7633	2620879	0,2912%
2082	Säter	470,3	301099	0,1562%	6783	2620879	0,2588%
2083	Hedemora	732,4	301099	0,2432%	8548	2620879	0,3262%
2084	Avesta	501,5	301099	0,1666%	7647	2620879	0,2918%
2085	Ludvika	1382,5	301099	0,4592%	8735	2620879	0,3333%
Dalarnas län		24721,9		8,2106%	122394		4,6700%
2101	Ockelbo	970,5	301099	0,3223%	6222	2620879	0,2374%
2104	Hofors	303,6	301099	0,1008%	3147	2620879	0,1201%
2121	Ovanåker	1777,6	301099	0,5904%	8402	2620879	0,3206%
2132	Nordanstig	1278,8	301099	0,4247%	10510	2620879	0,4010%
2161	Ljusdal	5000	301099	1,6606%	14032	2620879	0,5354%
2180	Gävle	1453,5	301099	0,4827%	15556	2620879	0,5935%
2181	Sandviken	1049,9	301099	0,3487%	14161	2620879	0,5403%
2182	Söderhamn	951,8	301099	0,3161%	15152	2620879	0,5781%
2183	Bollnäs	1714,6	301099	0,5694%	14196	2620879	0,5417%
2184	Hudiksvall	2382,5	301099	0,7913%	19109	2620879	0,7291%
Gävleborgs län		16882,8		5,6071%	120487		4,5972%
2260	Ånge	2961,6	301099	0,9836%	8268	2620879	0,3155%
2262	Timrå	675,2	301099	0,2242%	7657	2620879	0,2922%
2280	Härnösand	953,8	301099	0,3168%	7676	2620879	0,2929%
2281	Sundsvall	3071,9	301099	1,0202%	36781	2620879	1,4034%
2282	Kramfors	1596	301099	0,5301%	15390	2620879	0,5872%
2283	Sollefteå	5000	301099	1,6606%	13529	2620879	0,5162%
2284	Örnsköldsvik	5000	301099	1,6606%	27170	2620879	1,0367%
Västernorrlands län		10000		6,3961%	116471		4,4440%
2303	Ragunda	2427,2	301099	0,8061%	6489	2620879	0,2476%
2305	Bräcke	3353,8	301099	1,1139%	7744	2620879	0,2955%
2309	Krokom	5000	301099	1,6606%	13944	2620879	0,5320%

2313	Strömsund	5000	301099	1,6606%	10441	2620879	0,3984%
2321	Åre	5000	301099	1,6606%	9754	2620879	0,3722%
2326	Berg	5000	301099	1,6606%	8272	2620879	0,3156%
2361	Härjedalen	5000	301099	1,6606%	11594	2620879	0,4424%
2380	Östersund	2098,9	301099	0,6971%	11331	2620879	0,4323%
Jämtlands län		32879,9		10,9200%	79569		3,0360%
2401	Nordmaling	1133,6	301099	0,3765%	7767	2620879	0,2964%
2403	Bjurholm	1216,9	301099	0,4042%	2746	2620879	0,1048%
2404	Vindeln	2548,3	301099	0,8463%	6142	2620879	0,2343%
2409	Robertsfors	1198	301099	0,3979%	7355	2620879	0,2806%
2417	Norsjö	1653	301099	0,5490%	4804	2620879	0,1833%
2418	Malå	1510,6	301099	0,5017%	3723	2620879	0,1421%
2421	Storuman	5000	301099	1,6606%	7071	2620879	0,2698%
2422	Sorsele	5000	301099	1,6606%	3244	2620879	0,1238%
2425	Dorotea	2702,5	301099	0,8975%	3364	2620879	0,1284%
2460	Vännäs	430,5	301099	0,1430%	4389	2620879	0,1675%
2462	Vilhelmina	5000	301099	1,6606%	4094	2620879	0,1562%
2463	Åsele	4215,1	301099	1,3999%	3710	2620879	0,1416%
2480	Umeå	2177,6	301099	0,7232%	28756	2620879	1,0972%
2481	Lycksele	5000	301099	1,6606%	4512	2620879	0,1722%
2482	Skellefteå	5000	301099	1,6606%	34068	2620879	1,2999%
Västerbottens län		43786,1		14,5421%	125745		4,7978%
2505	Arvidsjaur	5000	301099	1,6606%	2482	2620879	0,0947%
2506	Arjeplog	5000	301099	1,6606%	3455	2620879	0,1318%
2510	Jokkmokk	5000	301099	1,6606%	2857	2620879	0,1090%
2513	Överkalix	2690,5	301099	0,8936%	4304	2620879	0,1642%
2514	Kalix	1691,6	301099	0,5618%	10839	2620879	0,4136%
2518	Övertorneå	2274	301099	0,7552%	5746	2620879	0,2192%
2521	Pajala	5000	301099	1,6606%	7647	2620879	0,2918%
2523	Gällivare	5000	301099	1,6606%	5124	2620879	0,1955%
2560	Älvsbyn	1605,7	301099	0,5333%	3856	2620879	0,1471%
2580	Luleå	1672,1	301099	0,5553%	18368	2620879	0,7008%
2581	Piteå	2962	301099	0,9837%	18289	2620879	0,6978%
2582	Boden	4172,9	301099	1,3859%	6543	2620879	0,2496%
2583	Haparanda	814,3	301099	0,2704%	5713	2620879	0,2180%
2584	Kiruna	5000	301099	1,6606%	5292	2620879	0,2019%
Norrbottens län		47883,1		15,9028%	100515		3,8352%
S:a Riket		301099		100%	2620876		100%

Bilaga 3.

Nätbegrepp

Av Peter Dahlström, Bredbandsutredningen

Nätstrukturen bör i sin beskrivning utgå ifrån följande indelning:

1. Stomnät – Nationellt nät

Stomnätet är ett nationellt nät med högöverföringskapacitet som förbinder kommun-huvudorterna i landets olika regioner och som är anknutet till internationella förbindelser. Vid uppbyggnad av ett modernt nationellt IP-nät (maskformat nät) bör man utgå ifrån en struktur som även direkt sammanbinder näraliggande orter.

2. Publikt kommunnät (allmänt tillgängligt kommunnät)

Kommunnätet är ett öppet, kommersiellt tillgängligt nät och omfattar knutpunkt och noder, förbindelser mellan orter inom kommunen och förbindelser inom respektive ort samt förbindelser på landsbygden. Ägandet av detta nät kan variera. I normalfallet ägs nätet av aktörer på marknaden.

2.1 Knutpunkt

En knutpunkt för trafikväxling mellan operatörer bör finnas i varje kommunhuvudort. Till denna knutpunkt förutsätts de regionala och nationella näten och det publika kommunnätet vara anslutna. Svenska Kraftnäts nationella nät, som byggs som ett led i statens IT-infrastruktursatsning, skall anslutas till knutpunkten.

2.2 Ortssammanbindande nät

Det ortssammanbindande nätet är ett nät med hög överföringskapacitet i kommunen, som förbinder orter inom en kommun med varandra och med kommunhuvudorten.

2.3 Ortsnod

Ortsnoden sammanbinder det ortsammanbindande nätet med ortsnätet, spridningsnätet inom orten och kan också utgöra nodpunkt för radioaccess till landsbygden.

2.4 Ortsnät

Ortsnätet är ett spridningsnät med hög överföringskapacitet inom orten som sammanbinder olika områden inom orten.

2.5 Områdesnod

Områdesnoden sammanbinder ortsnätet med områdesnätet. Områdesnoder kan även bli aktuella att etablera på landsbygden när fasta nät byggs i dessa områden.

2.6 Områdesnät

Områdesnätet sammanbinder områdesnoden med fastighetsnoderna direkt eller indirekt via ett fastighetsområdesnät (villaområden, industriområden, verksamhetsområden). Det område som betjänas av områdesnätet kan variera i storlek beroende på fastighetsbeståndets sammansättning avseende villor, flerfamiljshus, industriområden och andra geografiska förutsättningar.

3. Fastighetsområdesnät och fastighetsnät

Fastighetsägarna ansvarar för utbyggnaden av näten inom respektive fastighet. Fastighetsnäten omfattas inte av det stöd som föreslås i betänkandet (se 2 § förslaget till förordning). Beträffande fastighetsområdesnät kan dessa dock omfattas av stödet om det inte avser den del av nätet som är undantaget från stöd enligt 2 § i förslaget till förordning.

3.1 Fastighetsnod

Fastighetsnoden sammanbinder områdesnätet med fastighetsområdesnätet /fastighetsnätet.

3.2 Fastighetsområdesnät

Inom villaområden, industriområde och verksamhetsområden etableras fastighetsområdesnät genom vilket fastigheterna (byggnaderna) /fastighetsnoderna sammanbinds med en fastighetsområdesnod som sedan förbinds med områdesnoden.

3.3 Fastighetsnät

Fastighetsnätet förbinder lägenheterna/lokalerna i samma byggnad med fastighetsnoden.